

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra krizového řízení

**Připravenost obyvatel obce s rozšířenou působností
Slaný na mimořádné události a krizové situace**

Diplomová práce

**Preparedness of the Citizens of the Municipality with Extended Powers
Slaný for Major Emergencies and Crisis Situations**

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Lenka JAKUBCOVÁ, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bc. Petra KOVÁŘOVÁ

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Ve Slaném, dne 2. března 2023

Bc. Petra KOVÁŘOVÁ

Poděkování

Ráda bych zde poděkovala paní Mgr. Lence Jakubcové, Ph.D. za vedení diplomové práce, za velkou míru trpělivosti, času a za velmi laskavý a vstřícný přístup.

ANOTACE

Tato diplomová práce se zabývá problematikou připravenosti obyvatelstva obce s rozšířenou působností Slaný na mimořádné události a krizové situace. V teoretické části vymezuje základní pojmy, právní předpisy, oblast přípravy obce s rozšířenou působností na řešení mimořádných událostí a krizových situací. V praktické části se pomocí dotazníkového šetření zaměřuje na míru připravenosti obyvatel obce s rozšířenou působností Slaný. Cílem práce je zhodnotit míru připravenosti obyvatel obce s rozšířenou působností na řešení mimořádných událostí a krizových situací a navrhnout opatření pro zlepšení situace.

KLÍČOVÁ SLOVA

Mimořádná událost * Krizová situace * Připravenost * Ochrana obyvatelstva * Obec s rozšířenou působností Slaný

ANNOTATION

This master thesis deals with the issue of preparedness of the population of the municipality with extended powers of Slaný for major emergencies and crisis situations. In the theoretical part, it defines the basic concepts, legal regulations, the area of preparation of the municipality with extended powers to deal with major emergencies and crisis situations. In the practical part, using a questionnaire survey, it focuses on the level of preparedness of the inhabitants of the municipality with the extended powers of Slaný. The aim of the work is to evaluate the level of preparedness of the inhabitants of the village with extended powers to deal with major emergencies and crisis situations and to propose measures to improve the situation.

KEYWORDS

Major emergency * Crisis situation * Preparedness * Protection of the population * Municipality with the extended powers of Slaný

Obsah

Úvod	8
1. Vymezení základních pojmů.....	9
1.1 Mimořádná událost.....	9
1.2 Krizová situace	9
1.3 Prevence.....	9
1.4 Připravenost	9
2. Právní úprava	10
2.1 Ústavní zákon č. 110/1998 Sb.	10
2.2 Zákon č. 239/2000 Sb.....	10
2.3 Zákon č. 240/2000 Sb.....	10
2.4 Zákon č. 241/2000 Sb.....	11
2.5 Vyhláška č. 380/2002 Sb.	11
2.6 Právo na informace	11
2.7 Ostatní relevantní dokumenty	12
3. Bezpečnostní systém České republiky	13
3.1 Postavení jednotlivých subjektů v bezpečnostním systému České republiky	14
3.1.1 Prezident republiky	14
3.1.2 Parlament České republiky.....	14
3.1.3 Vláda České republiky	15
3.1.4 Ústřední správní úřady.....	16
3.1.5 Krajská úroveň.....	16
3.1.6 Obec s rozšířenou působností.....	17
3.1.7 Úroveň obce	18
4. Ochrana obyvatelstva	19
4.1 Varování obyvatelstva.....	19
4.2 Ukrytí obyvatelstva	20
4.3 Prostředky individuální a improvizované ochrany	21
4.4 Evakuace obyvatelstva	21
4.5 Systém nouzového přežití	22
5. Havarijní plánování a krizové řízení	23
5.1 Havarijní plánování.....	23
5.2 Krizové řízení	24

6.	Příprava obce s rozšířenou působností na mimořádné události	26
6.1	Obecní úřad obce s rozšířenou působností.....	26
6.2	Starosta obce s rozšířenou působností	27
6.3	Finanční zajištění připravenosti ORP na mimořádné události	27
7.	Příprava obce s rozšířenou působností na krizové situace a vyhlášení krizového stavu	29
7.1	Obecní úřad obce s rozšířenou působností.....	29
7.2	Starosta obce s rozšířenou působností	29
8.	Obec s rozšířenou působností Slaný	31
8.1	Historie	31
8.2	Demografie.....	31
8.3	Geografie.....	33
8.4	Průmysl.....	34
8.5	Bezpečnostní dokumentace zpracovávaná na území ORP Slaný	34
8.6	Složky integrovaného záchranného systému na území ORP Slaný	35
9.	Hrozby a rizika na území obce s rozšířenou působností Slaný.....	36
9.1	Povodně	36
9.2	Požáry.....	37
9.3	Dopravní nehody.....	37
9.4	Kriminalita	38
9.5	Epidemie	39
	Praktická část – připravenost obce s rozšířenou působností Slaný na mimořádné události a krizové situace.....	41
10.	Stanovení hypotézy	42
10.1	Hypotéza č. 1.....	42
10.2	Hypotéza č. 2.....	42
11.	Vyhodnocení dotazníkového šetření	43
12.	Vyhodnocení hypotéz	64
12.1	Hypotéza č. 1.....	64
12.2	Hypotéza č. 2.....	65
13.	Návrhy na zlepšení	67
13.1	Vzdělávání	67
13.2	Informační materiály.....	67
13.3	Cvičení obyvatel	68
	Závěr.....	69
	Seznam užitých zkratk.....	70

Seznam použité literatury	71
Seznam grafů.....	75
Seznam obrázků	75
Seznam tabulek.....	75
Seznam příloh.....	76
Přílohy práce	77

Úvod

V dnešní době, kdy přibývá mimořádných událostí a krizových situací, které nejsou pro naše území úplně běžné, je zapotřebí klást na prevenci a připravenost na zvládnutí těchto situací velký důraz. Lidé si často myslí, že se jich dané hrozby a rizika netýkají, proto svou připravenost velmi často podceňují. V moderním světě můžeme použít nejrůznější technologie k předvídání některých druhů nečekaných mimořádných událostí a krizových situací. Ne vždy je to ale možné. A pokud všechna preventivní opatření selžou, je důležité vědět, jak se máme zachovat. Při řešení mimořádných událostí a krizových situací jde totiž především o čas. A pokud budou lidé vědět, jak se v dané situaci mají zachovat, usnadní a urychlí tím průběh záchranných a likvidačních prací a napomohou ke zmírnění následků mimořádných událostí či krizových situací. Připravenost obyvatelstva je tedy vnímána jako klíčový aspekt, kterému by mělo být věnováno více času.

V teoretické části diplomová práce vymezuje základní pojmy, právní předpisy zabývající se danou problematikou a bezpečnostní systém České republiky jako nástroj k zajištění bezpečnosti státu. Dále je rozebírána příprava obce s rozšířenou působností na mimořádné události a krizové situace a zásady ochrany obyvatelstva. Poslední kapitola se věnuje popisu obce s rozšířenou působností Slaný.

Praktická část je zaměřena na dotazníkové šetření, jehož cílem je zhodnotit míru připravenosti obyvatelstva obce s rozšířenou působností na mimořádné události a krizové situace.

Cílem této práce je zhodnotit připravenost obyvatelstva určitého regionu na mimořádné události. Na základě výsledků výzkumu je přiloženo několik návrhů na zlepšení situace.

1. Vymezení základních pojmů

1.1 Mimořádná událost

Mimořádnou událostí se podle § 2 písmena b) zákona č. 239/2000 Sb., zákona o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů rozumí „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“¹

1.2 Krizová situace

Zákon číslo 240/2000 Sb., zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) uvádí v § 2 písmenu b), že krizovou situací je „mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.“²

1.3 Prevence

Dle Terminologického slovníku Ministerstva vnitra představuje prevence „soubor opatření, jejichž cílem je předcházení mimořádným událostem a krizovým situacím popř. předcházení škodlivým činnostem.“³

1.4 Připravenost

Pojem připravenost vysvětluje Terminologický slovník Ministerstva vnitra jako „stav pohotovosti a schopnosti lidských a materiálních prostředků, dosažených v důsledku předem přijaté akce, umožňující jim zajistit účinnou a rychlou odezvu na mimořádnou událost.“⁴

¹ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v posledním znění

² Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení v posledním znění (krizový zákon) v posledním znění

³ Terminologický slovník – krizové řízení a plánování obrany státu [online]. [cit. 6. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>

⁴ Terminologický slovník – krizové řízení a plánování obrany státu [online]. [cit. 6. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>

2. Právní úprava

Pro přípravu a zvládnutí mimořádných událostí a krizových situací je zapotřebí mimo jiné i platná právní úprava, která je v mnoha případech nápomocná v průběhu řešení nastalých situací. Připraveností obyvatel na mimořádné události či krizové situace a ochranou obyvatelstva se v České republice zabývá několik zákonů, vyhlášek či nařízení. Těmi nejdůležitějšími jsou:

- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky,
- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení,
- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy,
- vyhláška MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

2.1 Ústavní zákon č. 110/1998 Sb.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, je pro ochranu obyvatelstva důležitý především tím, že definuje některé z krizových stavů. Konkrétně nouzový stav a stav ohrožení státu.

2.2 Zákon č. 239/2000 Sb.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, definuje základní pojmy, jako jsou například integrovaný záchranný systém, mimořádná událost či ochrana obyvatelstva. Z hlediska připravenosti na mimořádné události vymezuje úkoly jednotlivých správních celků pro přípravu na řešení mimořádných událostí či krizových situací. Předpis se věnuje také cvičení složek integrovaného záchranného systému, které je důležitým prvkem pro přípravu na řešení možných mimořádných událostí. Jako poslední důležitá oblast pro ochranu obyvatelstva a přípravu na řešení mimořádných událostí jsou zde uvedena práva a povinnosti právnických a fyzických osob při mimořádných událostech.

2.3 Zákon č. 240/2000 Sb.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, definuje krizovou situaci a stav nebezpečí. Dále se věnuje orgánům krizového řízení a také bezpečnostním radám a krizovým štábům. Ty jsou důležitými orgány pro přípravu a řešení krizových

situací. V zákoně nalezneme i práva a povinnosti osob v souvislosti s krizovými situacemi.

2.4 Zákon č. 241/2000 Sb.

Připravenosti obyvatelstva na krizové situace se dotýká i zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. Zákon vymezuje působnost orgánů v systému HOPKS, samotný systém HOPKS a regulační opatření.

2.5 Vyhláška č. 380/2002 Sb.

Vyhláška MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, se věnuje zřizování zařízení civilní ochrany, informování právnických a fyzických osob o možném ohrožení a opatřeních, které mohou v souvislosti s tím nastat, zabezpečení jednotného systému varování a vyrozumění a způsobu provádění evakuace. Součástí vyhlášky jsou i čtyři přílohy. Tyto se zabývají:

- věcnými prostředky pro zařízení civilní ochrany,
- varovným signálem „Všeobecná výstraha“,
- zvláštnostmi provádění evakuace v rámci povodňové ochrany,
- zvláštnostmi provádění evakuace v okolí jaderných zařízení.⁵

2.6 Právo na informace

Občané mají právo na získávání informací o opatřeních k zabezpečení ochrany obyvatelstva. To je zakotveno v § 25 odst. 1 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. V zákoně je uvedeno: *„Fyzická osoba pobývající na území České republiky má právo na informace o opatřeních k zabezpečení ochrany obyvatelstva a na poskytnutí instruktáže a školení ke své činnosti při mimořádných událostech.“*⁶ Další práva obsahuje zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, v § 31 odst. 1, kde stojí: *„Fyzická osoba*

⁵ Vyhláška MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva v posledním znění

⁶ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů v posledním znění

*pobývající na území České republiky má právo na nezbytné informace o připravovaných krizových opatřeních k ochraně jejího života, zdraví a majetku.*⁷

Z pohledu samotných obcí je důležitý zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, který v § 29 odst. 1 písm. n) uvádí povinnosti obcí: „*Obec v samostatné působnosti na úseku požární ochrany organizuje preventivně výchovnou činnost.*“⁸ Dále podle § 15 odst. 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému: „*Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení.*“⁹

2.7 Ostatní relevantní dokumenty

Kromě právních předpisů se oblast ochrany obyvatelstva vyskytuje i v dalších předpisech a materiálech. Za nejvýznamnější lze považovat Koncepti ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030, kterou zpracovalo Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR a byla přijata v roce 2021. Jedná se o strategický dokument, „*který ve svém obsahu určuje směr a vývoj ochrany obyvatelstva do roku 2030.*“¹⁰ Tato nová Koncepce, jejímž mottem je „*Připravený občan. Připravený systém.*“¹¹, se zaměřuje na připravenost občanů na mimořádné události či krizové situace a vymezuje strategické cíle, jejichž splnění je očekáváno do roku 2030.¹² Těmito cíli jsou:

- *„rozvoj podmínek ochrany obyvatelstva,*
- *podpora úkolů a opatření ochrany obyvatelstva,*
- *zvyšování účinnosti organizace ochrany obyvatelstva.*“¹³

⁷ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) v posledním znění

⁸ Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně v posledním znění

⁹ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů v posledním znění

¹⁰ *Ochrana obyvatelstva v České republice* [online]. [cit. 25. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>

¹¹ *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030* [online]. [cit. 6. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>

¹² *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030* [online]. [cit. 6. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>

¹³ *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030* [online]. [cit. 6. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>

3. Bezpečnostní systém České republiky

Bezpečnostní systém České republiky lze vnímat jako systém, jehož složky mají za úkol zajišťovat bezpečnost České republiky. Dle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, jsou složkami zajišťujícími bezpečnost ČR:

- ozbrojené síly,
- ozbrojené bezpečnostní sbory,
- záchranné sbory,
- havarijní služby.¹⁴

Dalšími složkami, kterým zákon ukládá povinnost spolupodílet se na zajišťování bezpečnosti ČR jsou:

- státní orgány,
- orgány územních samosprávných celků,
- právnické osoby,
- fyzické osoby.¹⁵

Je důležité, aby byl bezpečnostní systém flexibilní a dokázal včas a dostatečně reagovat na aktuální hrozby a rizika. Pro správné fungování bezpečnostního systému je nezbytné propojení hned několika oblastí – politické oblasti, legislativní, vojenské, vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel, finanční a hospodářské, právní a sociální.¹⁶

Bezpečnostní systém ČR lze rozdělit na dvě úrovně – ústřední a územní. Ústřední úroveň je tvořena prezidentem republiky, vládou, Bezpečnostní radou státu, Parlamentem ČR, ministerstvy a jinými ústředními správními úřady. Územní

¹⁴ Článek 3, odst. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky v posledním znění

¹⁵ Článek 3, odst. 2 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky v posledním znění

¹⁶ TARČÁNI, Ondřej a kol. *Teorie a praxe krizového řízení I.* Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9. s. 17.

úroveň je tvořena orgány krajů, obcí s rozšířenou působností a obcí základního typu.¹⁷

3.1 Postavení jednotlivých subjektů v bezpečnostním systému České republiky

Každý ze subjektů bezpečnostního systému České republiky má určité kompetence. Pro správné fungování bezpečnostního systému je ale důležitá propojenost a spolupráce jednotlivých subjektů.

3.1.1 Prezident republiky

Prezident republiky, jakožto vrchní velitel ozbrojených sil, má pravomoc vyhlásit všeobecnou či částečnou mobilizaci za účelem navýšení počtu příslušníků ozbrojených sil. K tomuto kroku může dojít pouze za vyhlášeného válečného stavu (všeobecná mobilizace) či stavu ohrožení státu (částečná mobilizace).¹⁸ Oba tyto krizové stavy vyhláší Parlament ČR. Prezident republiky se dále může zúčastnit jednání Bezpečnostní rady státu a Parlamentu ČR a vlády.¹⁹

3.1.2 Parlament České republiky

Parlament České republiky, jakožto zástupce moci zákonodárné, může přijímat ústavní zákony.²⁰ V bezpečnostním systému hraje tento dvoukomorový sbor důležitou roli, a to zejména z toho důvodu, že má právo vyhlásit stav ohrožení státu. Tento krizový stav je vyhlášován na návrh vlády, pokud dojde k bezprostřednímu ohrožení svrchovanosti státu, územní celistvosti či demokratických základů státu.²¹ Dalším krizovým stavem vyhláшовaným Parlamentem je válečný stav, který lze vyhlásit „*je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně*

¹⁷ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 18.

¹⁸ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 18.

¹⁹ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 36.

²⁰ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 36.

²¹ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky* v posledním znění

proti napadení.²² Ústava ČR dále uvádí: „Parlament rozhoduje o účasti České republiky v obranných systémech mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem. Parlament vyslovuje souhlas s vysláním ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky, a pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky, nejsou-li taková rozhodnutí vyhrazena vládě.“²³

3.1.3 Vláda České republiky

Vláda České republiky je orgánem moci výkonné, který zajišťuje bezpečnostní politiku. Za účelem zajišťování bezpečnosti státu jsou vládě uděleny pravomoci na základě několika právních předpisů, jako je Ústava ČR, zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, kompetenční zákon či krizový zákon.²⁴ Mezi nejdůležitější pravomoci v oblasti zajišťování bezpečnosti ČR lze zařadit např.:

- vyhlášení nouzového stavu,
- předložení návrhu vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- rozhodnutí o vyslání ozbrojených sil ČR mimo území ČR a o pobytu ozbrojených sil jiných států na našem území, nejdéle však na dobu 60 dnů,²⁵
- rozhodnutí o průjezdu či přeletu ozbrojených sil přes území ČR,
- rozhodnutí o účasti ozbrojených sil ČR na vojenských cvičeních mimo ČR a o účasti ozbrojených sil jiných států na vojenských cvičeních v ČR apod.²⁶

Jako svůj stálý pracovní orgán zřizuje vláda Bezpečnostní radu státu. Jejím úkolem je koordinovat oblast bezpečnosti a připravovat vládě návrhy opatření k zajištění bezpečnosti státu. Bezpečnostní rada státu má své stálé pracovní orgány, kterými je:

- Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky,

²² Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky* v posledním znění

²³ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky* v posledním znění

²⁴ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 36-37.

²⁵ Jedná-li se o plnění závazků z mezinárodních smluv o společné obraně proti napadení, účast na mírových operacích nebo účast na záchranných pracích při živelních pohromách, průmyslových či ekologických haváriích.

²⁶ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky* v posledním znění

- Výbor pro obranné plánování,
- Výbor pro vnitřní bezpečnost,
- Výbor pro civilní nouzové plánování, Výbor pro zpravodajskou činnost,
- Výbor pro kybernetickou bezpečnost,
- Ústřední krizový štáb.²⁷

Ústřední krizový štáb je pracovním orgánem Bezpečnostní rady státu sloužícím pro řešení krizových situací.

3.1.4 Ústřední správní úřady

„Ministerstva a jiné ústřední správní úřady zajišťují připravenost na řešení krizových situací ve své působnosti.“²⁸ Za tímto účelem:

- zpracovávají krizový plán,
- zřizují pracoviště krizového řízení,
- zřizují krizový štáb,
- vedou přehled možných zdrojů rizik,
- realizují analýzy ohrožení apod.²⁹

3.1.5 Krajská úroveň

Pro zajištění bezpečnosti na úrovni kraje jsou nejdůležitějšími subjekty hejtman (popř. primátor hlavního města Prahy) a krajský úřad. *„K velmi důležitým orgánům zřizovaným na krajské úrovni pro projednání bezpečnostních otázek, pro přípravu na krizové situace a pro jejich řešení patří také bezpečnostní rady krajů a krizové štáby krajů.“³⁰*

3.1.5.1 Bezpečnostní rada kraje

Bezpečnostní rada kraje je poradním orgánem, který se zaměřuje na přípravu na krizové situace na krajské úrovni. Jejím předsedou je hejtman

²⁷ *Bezpečnostní rada státu* [online]. [cit. 23. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-rada-statu-brs.aspx>

²⁸ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 39.

²⁹ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 39.

³⁰ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 40.

(popř. primátor hlavního města Prahy), který jmenuje další členy. Maximální počet je 10 členů. Bezpečnostní rada kraje se řídí Statutem bezpečnostní rady kraje a Jednacím řádem bezpečnostní rady kraje.

3.1.5.2 Krizový štáb kraje

Krizový štáb kraje je pracovním orgánem hejtmana (popř. primátora hlavního města Prahy) pro řešení mimořádných událostí či krizových situací na úrovni kraje. Předsedou je stejně jako u bezpečnostní rady kraje hejtman (popř. primátor hlavního města Prahy). Dalšími členy jsou členové bezpečnostní rady kraje a členové stálé pracovní skupiny. Ta je tvořena tajemníkem krizového štábu, pracovníky krajského úřadu, zástupci základních složek integrovaného záchranného systému a odborníky pro danou mimořádnou událost či krizovou situaci. Na základě podkladů členů bezpečnostní rady kraje nebo stálé pracovní skupiny krizového štábu kraje navrhuje hejtmanovi (popř. primátorovi hlavního města Prahy) opatření.³¹

3.1.6 Obec s rozšířenou působností

Subjekty zajišťujícími bezpečnost ve správním obvodu ORP je starosta ORP a obecní úřad ORP. Jako poradní orgán je zřizována bezpečnostní rada ORP a jako pracovní orgán pak krizový štáb ORP.³²

3.1.6.1 Bezpečnostní rada ORP

Bezpečnostní rada ORP je poradním orgánem starosty ORP, který je zároveň jejím předsedou a jmenuje další členy. Jejich maximální počet je na rozdíl od bezpečnostní rady kraje jen 8 členů.³³

3.1.6.2 Krizový štáb ORP

Krizový štáb ORP slouží starostovi ORP jako pracovní orgán pro řešení mimořádných událostí či krizových situací. Členy krizového štábu ORP jsou členové bezpečnostní rady ORP a členové stálé pracovní skupiny krizového štábu

³¹ Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., nařízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) v platném znění

³² TARČÁNI, Ondrej a kol. *Teorie a praxe krizového řízení I.* Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9. s. 17.

³³ Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., nařízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) v platném znění

ORP. Na základě podkladů členů bezpečnostní rady ORP nebo stálé pracovní skupiny krizového štábu ORP navrhuje starostovi ORP opatření.

3.1.7 Úroveň obce

Pro řešení mimořádných událostí a krizových situací na úrovni obce jsou nejdůležitějšími orgány starosta obce a obecní úřad. Jako svůj pracovní orgán může starosta zřídit krizový štáb obce. Není to však jeho povinnost.

4. Ochrana obyvatelstva

Ochranu obyvatelstva lze vnímat jako „*plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.*“³⁴ Mimo to lze ale na ochranu obyvatelstva také nahlížet jako na součást plánování příprav na mimořádné události a krizové situace. I zde platí, že „kdo je připraven, není překvapen“. Je možné tvrdit, že i minimální znalost zásad ochrany obyvatelstva může pomoci občanům, ale i složkám IZS, lépe překonat mimořádné události nebo krizové situace. Pokud obyvatelé budou vědět, jak se v dané situaci mají zachovat, předejdou tak vzniku paniky a vyvarují se velkému stresu z neznámé situace.

4.1 Varování obyvatelstva

Varování obyvatelstva je velmi důležitou složkou ochrany obyvatelstva. Včasné a dostatečné varování občanů může zmírnit následky mimořádné události. „*Varování obyvatelstva je souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku. Zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně realizováno informování obyvatelstva o povaze nebezpečí a o opatření k ochraně života, zdraví a majetku.*“³⁵ Na úrovni obce s rozšířenou působností zajišťuje varování obecní úřad obce s rozšířenou působností. K tomuto účelu je využíván jednotný systém varování a vyrozumění, tvořený koncovými prvky (sirény) a infrastrukturou potřebnou pro varování.³⁶

Pro varování obyvatelstva před mimořádnými událostmi slouží signál Všeobecná výstraha. Jedná se o kolísavý tón po dobu 140 sekund, který může zaznít třikrát po sobě. Po doznění je Všeobecná výstraha doplněna o důležité informace (o jakou mimořádnou událost se jedná, případně jak se mají obyvatelé

³⁴ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů v posledním znění

³⁵ DOLEŽAL, Martin, Jan KYSELÁK, Otakar J. MIKA a Jaromír NOVÁK. *Základy ochrany obyvatelstva*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4268-6. s. 64.

³⁶ *Varování obyvatelstva* [online]. [cit. 12. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotny-system-varovani-a-vyrozumeni-koncove-prvky.aspx>

zachovat). Provozní schopnost sirén je kontrolována zkouškou sirén, která probíhá každou první středu v měsíci ve 12:00 a je doplněna o informaci, že se jedná o zkoušku sirén.

Dalším způsobem vhodným pro varování obyvatelstva je využití hromadných sdělovacích prostředků, jakými jsou například televize, rozhlas či internet.

4.2 Ukrytí obyvatelstva

„Ukrytí patří spolu s evakuací do systému „kolektivní ochrany“. Jedná se o využití úkrytů civilní ochrany aj. vhodných prostor, které se stavebními a jinými doplňkovými úpravami přizpůsobují ochraně obyvatelstva.“³⁷ Úkryty lze rozdělit na:

- stálé úkryty civilní ochrany,
- improvizované úkryty.

„Stálé úkryty civilní ochrany jsou stavby určené k ukrytí obyvatelstva, vybudované investičním způsobem již v době míru. Zajišťují ochranu v případě stavu ohrožení státu a válečného stavu.“³⁸ Výstavba stálých úkrytů probíhala v období studené války. S jejím koncem nastal i konec budování nových stálých úkrytů. Stálé úkryty můžeme rozdělit do několika kategorií:

- stálé tlakově odolné úkryty,
- stálé tlakově neodolné úkryty,
- ochranné systémy podzemních dopravních staveb.³⁹

„Improvizovaný úkryt je stavba k ukrytí obyvatelstva, obyvatelstvem svépomocně upravovaná až v případě stavu ohrožení státu a v době válečného stavu v místech, kde nelze k ochraně obyvatelstva využít stálých úkrytů.“⁴⁰

³⁷ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 126.

³⁸ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 126.

³⁹ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 127.

⁴⁰ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 127.

4.3 Prostředky individuální a improvizované ochrany

„Individuální ochranou rozumíme soubor organizačních a materiálních opatření, jejichž cílem je chránit jednotlivce proti zasažení radioaktivními, biologickými nebo toxickými látkami.“⁴¹ Pro zajištění individuální ochrany obyvatel lze použít několik kategorií prostředků:

- prostředky ochrany horních cest dýchacích (lze dále dělit na filtrační dýchací přístroje a izolační dýchací přístroje),
- prostředky ochrany povrchu těla.⁴²

Dojde-li k vyhlášení stavu ohrožení státu či válečnému stavu, vydává stát prostředky individuální ochrany pouze:

- dětem mladším 18 let,
- osobám umístěným ve zdravotnických a sociálních zařízeních,
- doprovodu obou výše uvedených kategorií.

Pro ostatní obyvatele jsou za těchto krizových stavů vytvořeny podmínky pro nákup prostředků individuální ochrany.

Dalším způsobem, jak lze chránit své zdraví během nastalé mimořádné události, je použití prostředků improvizované ochrany. Tyto prostředky lze snadno vyrobit z prostředků nacházejících se běžně v domácnosti. Jedná se např. ochranu dýchacích cest pomocí látkových předmětů, ochranu povrchu těla pomocí pláštěnky, ochranu hlavy pomocí kukly apod.

4.4 Evakuace obyvatelstva

Pokud nelze zabezpečit ochranu osob nebo zvířat na zasaženém území, je nutné přistoupit k evakuaci. „Evakuace je předem připravený a určenými orgány řízený odsun osob, zvířat, materiálu, techniky a zařízení z ohrožených míst a prostorů s cílem předejít ztrátám na životech a majetku.“⁴³

⁴¹ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 127.

⁴² JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 128.

⁴³ HORÁK, Rudolf, Lenka DANIELOVÁ, Ludvík JURÍČEK a Ladislav ŠIMÁK. *Zásady ochrany společnosti*. Ostrava: Key Publishing, 2015. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-236-5. s. 286.

Pro efektivnější průběh evakuace je vhodné informovat obyvatelstvo o chystaných opatřeních, sdělit jim, jak mají zabezpečit domácnost před jejím opuštěním a jaké věci je vhodné vzít s sebou.

Dle několika kritérií lze evakuaci rozdělit do jednotlivých kategorií. Podle rozsahu opatření na:

- částečnou,
- úplnou.

Podle doby trvání na:

- krátkodobou,
- dlouhodobou.

Podle rozsahu evakuovaného prostoru na:

- objektovou,
- plošnou.⁴⁴

4.5 Systém nouzového přežití

„Aktivace opatření systému nouzového přežití navazuje zpravidla na provedenou evakuaci, kdy je nutné evakuované obyvatelstvo někde ubytovat, zajistit stravování, zásobování pitnou vodou a zabezpečit jeho základní životní potřeby.“⁴⁵ Systém nouzového přežití tedy můžeme rozdělit na jednotlivé podkategorie:

- nouzové ubytování,
- nouzové zásobování základními potravinami,
- nouzové zásobování pitnou vodou,
- nouzové základní služby obyvatelstvu,
- nouzové dodávky energií.⁴⁶

⁴⁴ *Evakuace obyvatelstva* [online]. [cit. 23. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-plzenskeho-kraje-menu-ochrana-obyvatelstva-evakuace-evakuace-obyvatelstva.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

⁴⁵ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 130.

⁴⁶ JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7. s. 130-131.

5. Havarijní plánování a krizové řízení

Pro efektivní zajištění bezpečnosti státu a ochrany obyvatel je velmi důležitá příprava územních celků, ale i samotných obyvatel.

5.1 Havarijní plánování

Havarijní plánování je jakýsi nástroj pro přípravu území a subjektů na řešení mimořádných událostí. Jeho cílem je zabezpečit přípravu území či subjektu za pomoci sil a prostředků, které jsou danému subjektu k dispozici.⁴⁷ Výsledkem havarijního plánování je celá řada plánů a postupů, které napomáhají efektivnímu vyřešení mimořádné události. Těmito plány jsou například:

- havarijní plány kraje,
- vnější havarijní plány,
- vnitřní havarijní plány.⁴⁸

„Havarijní plán kraje se zpracovává pro řešení mimořádných událostí, které vyžadují vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu.“⁴⁹ Je vyhotoven hasičským záchranným sborem kraje na základě analýzy vzniku mimořádných událostí a podkladů od dotčených právnických osob, podnikajících fyzických osob, správních úřadů, obcí a jednotlivých složek. Po zpracování je výpis z havarijního plánu kraje předán subjektům, které plní úkoly v něm uvedené, pro další rozpracování.⁵⁰ Havarijní plán kraje má informační část, operativní část a plány konkrétních činností, ve kterých jsou zpracovány plány důležité pro ochranu obyvatelstva. Jako například plán vyrozumění, plán varování obyvatelstva, plán evakuace obyvatelstva apod.⁵¹

⁴⁷ TARČÁNI, Ondřej a kol. *Teorie a praxe krizového řízení III*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-362-8. s. 72.

⁴⁸ *Pojmy a definice krizového řízení* [online]. [cit. 28. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-ke-stazeni-ff.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>

⁴⁹ Vyhláška č. 328/2001 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému v posledním znění

⁵⁰ Vyhláška č. 328/2001 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému v posledním znění

⁵¹ Vyhláška č. 328/2001 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému v posledním znění

5.2 Krizové řízení

V případě, že se nedaří mimořádnou událost vyřešit, dochází ke vzniku krizové situace, je vyhlášen jeden z krizových stavů a jsou přijímána krizová opatření. V tuto chvíli je „havarijní řízení“ nahrazeno řízením krizovým. Krizové řízení lze definovat jako „*souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury.*“⁵² Jeho úkolem je zajištění připravenosti na řešení krizových situací, ale také prevence ve smyslu předcházení těmto situacím.⁵³ Přípravu na řešení krizových situací mají na starost orgány krizového řízení, kterými jsou „*věcně příslušné orgány, které zabezpečují analýzu a hodnocení možných ohrožení, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na řešení a s řešením krizových situací.*“⁵⁴ Orgány krizového řízení jsou:

- vláda,
- ministerstva a jiné ústřední správní úřady,
- orgány kraje,
- orgány obcí s rozšířenou působností,
- orgány obce.⁵⁵

Součástí krizového řízení je krizové plánování, které se uplatňuje zejména v přípravné fázi. Jeho výsledkem je zpracování krizových plánů a souvisejících dokumentů.⁵⁶ Tím nejdůležitějším plánem je krizový plán kraje a krizový plán ORP. Náležitosti a způsob jejich zpracování je uveden v Nařízení vlády č. 462/2000 Sb.,

⁵² § 2 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) v posledním znění

⁵³ HRIVNÁK, Ján, Lenka BURDOVÁ, Lubomír POLÍVKA. *Metody a nástroje řešení krizových situací (Metody a nástroje řízení bezpečnosti) – Základní údaje*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-304-8. s. 22.

⁵⁴ HRIVNÁK, Ján, Lenka BURDOVÁ, Lubomír POLÍVKA. *Metody a nástroje řešení krizových situací (Metody a nástroje řízení bezpečnosti) – Základní údaje*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-304-8. s. 25.

⁵⁵ Hlava II zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) v posledním znění

⁵⁶ HRIVNÁK, Ján, Lenka BURDOVÁ, Lubomír POLÍVKA. *Metody a nástroje řešení krizových situací (Metody a nástroje řízení bezpečnosti) – Základní údaje*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-304-8. s. 26.

nařízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb.,
o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

6. Příprava obce s rozšířenou působností na mimořádné události

Při přípravách ORP na mimořádné události se orgány ORP řídí zejména zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, který jim vymezuje specifické úkoly. Orgány zajišťující připravenost ORP jsou zde obecní úřad ORP a starosta ORP.

6.1 Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Úkoly, které zajišťuje ORP v rámci přípravy na mimořádné události a při případném provádění záchranných a likvidačních prací, jsou uvedeny v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. V § 12 jsou uvedeny úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností vyplývající z § 15 tohoto zákona. Obecní úřad obce s rozšířenou působností na celém svém správní obvodu:

- *„organizuje přípravu obce na mimořádné události,*
- *podílí se na přípravě záchranných a likvidačních prací s integrovaným záchranným systémem,*
- *zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,*
- *hospodaří s materiálem civilní ochrany,*
- *poskytuje hasičskému záchrannému sboru kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu,*
- *podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatel obce,*
- *vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany v obci.“⁵⁷*

Výše uvedené úkoly plní hasičský záchranný sbor kraje. „HZS kraje pro potřebu správních obvodů obecních úřadů ORP a přípravu záchranných a likvidačních prací také plní úkoly stanovené Ministerstvem vnitra ČR při provádění

⁵⁷ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů v posledním znění

*záchranných a likvidačních prací, organizuje součinnost mezi obecním úřadem ORP a územními správními úřady s působností v jeho správním obvodu a ostatními obcemi.*⁵⁸

6.2 Starosta obce s rozšířenou působností

Dalším subjektem, který je zapojen do příprav na řešení mimořádných událostí je starosta ORP. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, v § 13 uvádí, že starosta obce s rozšířenou působností:

- *„koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vzniklé ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pokud jej velitel zásahu o koordinaci požádal. Pro koordinaci záchranných a likvidačních prací může starosta obce s rozšířenou působností použít krizový štáb své obce,*
- *schvaluje vnější havarijní plány.*⁵⁹

6.3 Finanční zajištění připravenosti ORP na mimořádné události

Pro financování připravenosti regionu na mimořádné události mohou obce s rozšířenou působností využít příspěvků státu na výkon státní správy v přenesené působnosti nebo dotačními příspěvků z rozpočtu kraje. *„Chce-li obec dosáhnout vyšší úrovně připravenosti na řešení mimořádných událostí a krizových situací, musí využít vlastních zdrojů.*⁶⁰

Při sestavování rozpočtu musí ORP a obce počítat s výdaji na prvotní náklady. Ty se použijí v případě vzniku mimořádné události či krizové situace do doby, než zasedne zastupitelstvo a rozhodne o dalších krocích financování.

⁵⁸ HORÁK, Rudolf, Lenka DANIELOVÁ, Ludvík JUŘÍČEK a Ladislav ŠIMÁK. *Zásady ochrany společnosti*. Ostrava: Key Publishing, 2015. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-236-5. s. 120.

⁵⁹ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů v posledním znění

⁶⁰ *Příručka pro školení starostů*. [cit. 12. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/soubory/data/dokumenty/starosta-priprava-skripta-grhzs-2011-pdf>

Případné potřebné finanční prostředky ze státního rozpočtu se na území ORP a obcí dostávají až zpětně, po vyřešení mimořádné události či krizové situace.⁶¹

⁶¹ Konzultace s pracovníkem krizového řízení obce s rozšířenou působností Ing. Ludovítem Šikorským

7. Příprava obce s rozšířenou působností na krizové situace a vyhlášení krizového stavu

7.1 Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, v § 19 uvádí působnost obecního úřadu ORP v oblasti přípravy na řešení krizových situací. Obecní úřad ORP se podílí na zajištění připravenosti správního obvodu ORP na řešení krizových situací tím, že:

- *„poskytuje součinnost hasičskému záchrannému sboru kraje při zpracování krizového plánu kraje a při zpracování krizového plánu obce s rozšířenou působností,*
- *plní úkoly podle krizového plánu obce s rozšířenou působností,*
- *vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob a předává údaje v ní vedené hasičskému záchrannému sboru kraje,*
- *vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob za stavu nebezpečí a předává údaje v ní vedené hasičskému záchrannému sboru kraje,*
- *vede přehled možných zdrojů rizik a v rámci prevence podle zvláštních právních předpisů odstraňuje nedostatky, které by mohly vést ke vzniku krizové situace.“⁶²*

Za účelem plnění výše uvedených úkolů je při obecním úřadě ORP zřizováno pracoviště krizového řízení.

7.2 Starosta obce s rozšířenou působností

Podle § 18 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, zajišťuje starosta ORP připravenost ORP na řešení krizových situací. Starosta obce s rozšířenou působností za účelem kontroly příprav na řešení krizových situací:

- *„zřizuje a řídí bezpečnostní radu obce s rozšířenou působností pro území správního obvodu obce s rozšířenou působností,*

⁶² Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) v posledním znění

- *organizuje přípravu správního obvodu obce s rozšířenou působností na krizové situace a podílí se na jejich řešení,*
- *schvaluje po projednání v bezpečnostní radě obce s rozšířenou působností krizový plán obce s rozšířenou působností.*⁶³

⁶³ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) v posledním znění

8. Obec s rozšířenou působností Slaný

Obec Slaný leží ve Středočeském kraji, přibližně 30 kilometrů severozápadně od Prahy. Jakožto obec s rozšířenou působností spravuje celkem 52 obcí základního typu (včetně samotné obce Slaný).⁶⁴ Rozloha města Slaného je zhruba 35 kilometrů čtverečních.⁶⁵

8.1 Historie

Historie obce Slaný je velmi bohatá. Dle archeologických nálezů lze potvrdit osídlení na Slánsku již ve starší době kamenné. Tehdejší osídlení se soustřeďovalo zejména v okolí Slánské hory. První písemná zmínka o městě Slaný pochází z roku 1262. Na přelomu 13. a 14. století udělil Václav II. Slanému titul královské město, ke kterému se dodnes odkazuje.

Během husitské doby patřilo Slaný „k tzv. pěti vyvoleným českým městům, ve kterých se husitství formovalo a které mělo být podle apokalyptických názorů chiliastů zachráněno.“⁶⁶ Městu se však nevyhnuly boje mezi umírněnými a radikálními husity, a proto zde docházelo k mnoha popravám místních obyvatel a značnému poškození města. Slanému se nevyhnula ani bitva na Bílé Hoře, ve které se jeho obyvatelé přidali na později poraženou stranu. Následkem toho bylo město po bitvě dáno do zástavy a v roce 1638 ho koupil hrabě Martinic. Vyvázání z poddanství se dočkalo až roku 1794.

Od února 1850 úřadovalo ve Slaném C.K. hejtmanství. V roce 1960 došlo ke zrušení okresu Slaný. Slaný nyní spadá do okresu Kladno.⁶⁷

8.2 Demografie

Počet obyvatel v obci s rozšířenou působností Slaný k 1. lednu 2022 byl 40 589 obyvatel.

⁶⁴ SO ORP Slaný [online]. [cit. 16. 10. 2022]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/2124_so_orp_slany

⁶⁵ O Slaném [online]. [cit. 12. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.meuslany.cz/o-slanem/d-45581>

⁶⁶ Slaný [online]. [cit. 8. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.husitskamesta.net/slany.html>

⁶⁷ O Slaném [online]. [cit. 12. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.meuslany.cz/o-slanem/d-45581>

Tabulka 1: Počet obyvatel obce s rozšířenou působností Slaný a jejich průměrný věk k 1. 1. 2022⁶⁸

Počet obyvatel			Průměrný věk v letech		
Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
20 200	20 389	40 589	40,7	43,2	42,0

Ve Slaném jako obci základního typu k 1. lednu 2023 žilo 14 912 obyvatel.

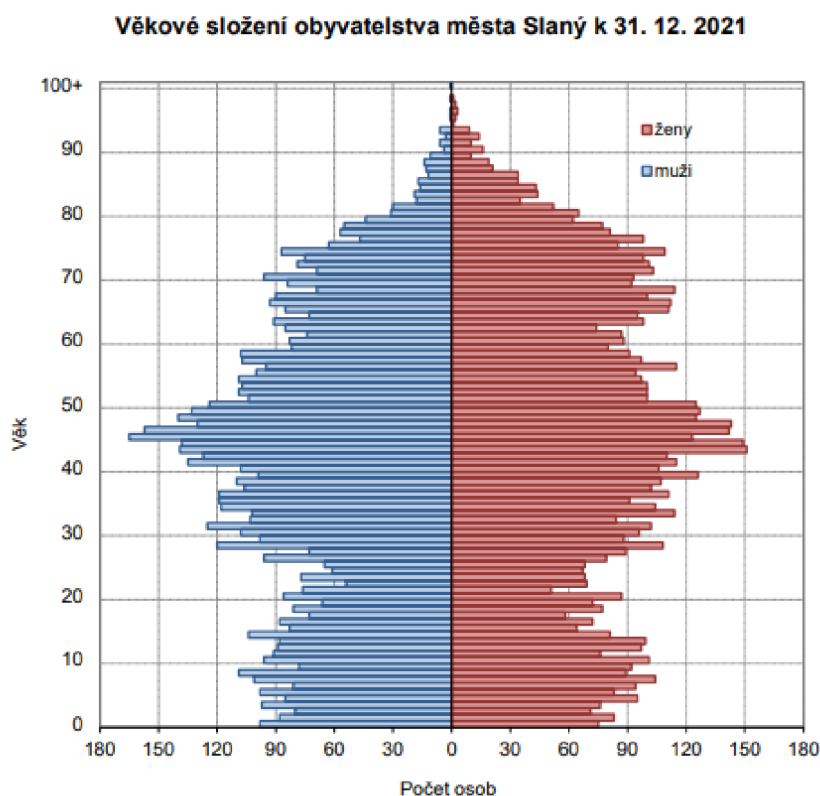
Tabulka 2: Počet obyvatel obce Slaný k 1. 1. 2023⁶⁹

Počet obyvatel obce Slaný			Počet obyvatel obce Slaný starší 15 let		
Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
7 164	7 748	14 912	5 967	6 610	12 577

⁶⁸ *Počet obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 1. 1. 2022* [online]. [cit. 20. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/165603907/1300722202.pdf/24ca1f17-9166-4834-a08f-82f7e25eca9f?version=1.1>

⁶⁹ *Informativní počty obyvatel v obcích* [online]. [cit. 20. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

Obrázek 1: Věkové složení obyvatelstva města Slaný k 31. 12. 2021⁷⁰

8.3 Geografie

Správní obvod ORP Slaný se rozkládá na Slánské tabuli, která je součástí geomorfologického celku Pražská plošina. Nejvyšším bodem Slaného je Slánská hora, jejíž vrchol leží ve výšce 330 m. n. m. Slánská hora je přírodní památkou sopečného původu a do dnešní doby jsou zde patrné pozůstatky těžby čediče.⁷¹

Vodstvo je na území správního obvodu zastoupeno menšími vodními toky a rybníky. Mezi ty nejvýznamnější patří Zlonický potok, Vranský potok, Červený potok a Bakovský potok, které spadají do úmoří Severního moře.⁷² Těmito toky

⁷⁰ Vývoj obyvatelstva ve městě Slaný [online]. [cit. 20. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11240/17829520/Slany.pdf/888dfd21-e628-4154-94cb-1b4f32c58eac?version=1.18>

⁷¹ Slánská hora [online]. [cit. 20. 1. 2023]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Sl%C3%A1nsk%C3%A1_hora#cite_note-LZSZS-84-3

⁷² Povodňový plán ORP Slaný – Hydrologické poměry [online]. [cit. 20. 1. 2023]. Dostupné z: https://stredocesky.dppcr.cz/web_2124/

je dotčena většina území ORP Slaný. V obci Slaný se nachází dva rybníky, další jsou například v obci Studeněves, Plchov nebo Klobuky.

8.4 Průmysl

Ačkoliv se Slaný nachází nad ložiskem velmi kvalitního černého uhlí, těžba zde neprobíhá. V 80. letech 20. století došlo k vybudování těžebních jam i k pokusům o samotnou těžbu uhlí. Tu však zkomplikoval nález slaného jezera pod městem, a proto byla z finančních důvodů těžba zastavena a v 90. letech doly zlikvidovány. V dnešní době dochází v katastrálním území ORP Slaný k těžbě písků.⁷³ Průmysl je dnes, kvůli dobré dopravní dostupnosti, z větší části soustředován právě kolem města Slaný. Největší průmyslové oblasti se nachází na severu města. Mezi nejznámější lokální firmy patří TOI TOI, Mitsubishi, Linet nebo Ekofrukt.

8.5 Bezpečnostní dokumentace zpracovávaná na území ORP Slaný

Pro zajištění bezpečnosti je v obci Slaný zpracována následující bezpečnostní dokumentace:

- Havarijní plán Středočeského kraje,
- Krizový plán ORP Slaný,
- Protipovodňový plán a systém varování před povodněmi,
- Plán odezvy obce.

O zpracování a aktualizaci výše uvedené dokumentace se stará pracovník krizového řízení. Dále také pomáhá se zpracováním ostatním obcím na území ORP. Náplní jeho práce je i školení starostů obcí, které na území ORP Slaný probíhá jednou za 4 roky (po volbách) a následná kontrola obcí.

⁷³ *Strategie území správního obvodu ORP Slaný v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a technické infrastruktury obcí* [online]. [cit. 28. 2. 2023]. Dostupné z: https://www.meuslany.cz/assets/File.ashx?id_org=14936&id_dokumenty=45652

8.6 Složky integrovaného záchranného systému na území ORP Slaný

Na území ORP se nachází:

- Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany sboru dobrovolných hasičů,
- Policie České republiky,
- základna Zdravotnické záchranné služby,
- obecní policie.

Obvodní oddělení Policie ČR se na území ORP nachází v obci Slaný, Zlonice a Stochov. Poslední jmenovaná obec sice neleží na území ORP Slaný, ale do územní působnosti této služebny náleží obec Ledce spadající pod správu ORP Slaný.

Obce základního typu na tomto území mají své sbory dobrovolných hasičů. Ti jsou nápomocní při řešení mimořádných událostí a krizových situací a spolu s profesionálními hasiči se účastní i cvičení na území ORP Slaný.

Připravenost, akceschopnost a součinnost složek IZS na území prověřují pravidelná cvičení. Nejčastěji dochází k nácviku evakuace při požáru – nácvik na středních školách, v nemocnici (zde došlo k nácviku evakuace pacientů se sníženou pohyblivostí z oddělení Léčebny dlouhodobě nemocných, která je navíc umístěna v patře) nebo na Centrálním tankovišti ropy MERO v Uhách.

9. Hrozby a rizika na území obce s rozšířenou působností Slaný

Vzhledem k velikosti správního obvodu ORP Slaný a počtu obcí, které má pod svou správou, je zde hrozeb a rizik hned několik. Dle údajů ve statistických ročenkách HZS ČR převažují na území za poslední roky dopravní nehody a technické havárie. S tím je spojený i nárůst počtu mimořádných událostí, při nichž došlo k úniku nebezpečných chemických látek. Tato kapitola se proto bude věnovat některým konkrétním mimořádným událostem, ke kterým došlo v posledních letech.

Obrázek 2: Počet mimořádných událostí na území ORP Slaný⁷⁴

Druh mimořádné události	Rok										
	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Požáry	76	94	93	97	64	80	87	80	61	115	122
Dopravní nehody	114	113	122	115	106	127	111	104	107	88	84
Úniky nebezpečných chemických látek	36	35	34	31	27	28	27	34	25	16	16
Technické havárie	235	167	170	194	170	134	173	134	176	119	130
Radiační nehody a havárie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní mimořádné události	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Plané poplachy	24	26	28	21	19	14	17	21	11	22	19
Celkem	485	435	447	458	388	383	415	373	380	360	371

9.1 Povodně

Údaje o povodních nejsou ze statistických ročenek patrné, na území však v posledních letech k několika povodním došlo. Jako příklad lze uvést povodně v květnu roku 2009 v obci Klobuky, zaplavení zahrádkářské kolonie ve Kvíci v září 2014 nebo rok 2013, kdy se voda dostala na část golfového hřiště v obci Beřovice.⁷⁵

Větší riziko představují také velké vodní plochy, které se tvoří na pozemních komunikacích během přivalových dešťů. Z tohoto důvodu je při vydatných srážkách často narušována silniční doprava na kruhovém objezdu, který představuje jeden z důležitých dopravních uzlů ve městě.

⁷⁴ Vlastní zpracování dle údajů Statistických ročenek Hasičského záchranného sboru České republiky od roku 2011 do roku 2021.

⁷⁵ *Povodňový plán ORP Slaný – Historické povodně* [online]. [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: https://stredocesky.dppcr.cz/web_2124/

9.2 Požáry

Velkým rizikem jsou na území požáry. Jen ve Slaném dochází k požárům celkem často. Poslední velký požár postihl město 23. listopadu 2022, kdy začal hořet byt v jednom z panelových domů v centru města. „Podle prvotních informací má událost na svědomí čtyřiatřicetiletý narkoman, který v pronajatém bytě vařil drogy.“⁷⁶ Podobný případ se stal v lednu roku 2015, kdy došlo k výbuchu varny drog, která se nacházela v jednom z bytů panelového domu na Pražském předměstí Slaného.⁷⁷

Dalšími velkými požáry byl například požár penzionu v červnu roku 2021, kdy se škoda vyšplhala zhruba na tři miliony korun⁷⁸, či požár bývalého mlýna z 16. století, ke kterému došlo v roce 2020.⁷⁹

9.3 Dopravní nehody

Přes území ORP Slaný vede několik frekventovaných pozemních komunikací. Nejvýznamnější z nich jsou:

- dálnice D7,
- obchvat města Slaný,
- silnice I/16,
- silnice I/7,
- silnice II/118.⁸⁰

Dálnice D7 vedoucí z Prahy do Chomutova je velmi vytíženou silniční komunikací, na které často dochází k dopravním nehodám. Momentálně dálnice

⁷⁶ V paneláku ve Slaném došlo k výbuchu a požáru, narkoman vařil v bytě drogy [online]. [cit. 25. 1. 2023]. Dostupné z: <https://kladensky.denik.cz/pozary/slany-pozar-panelovy-dum-byt-zizkova-ulice-20221123.html>

⁷⁷ Ve Slaném vybuchla v paneláku varna drog, 70 lidí museli evakuovat [online]. [cit. 25. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-ve-slanem-vybuchla-v-panelaku-varna-drog-70-lidi-museli-evakuovat-268808>

⁷⁸ Poplach ve Slaném: Penzion začal v noci hořet, hosty evakovali. Škoda jde do milionů [online]. [cit. 25. 1. 2023]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/skoda-za-tri-miliony-korun-pri-nocnim-pozaru-penzionu-hasici-evakovali-lidi-27896>

⁷⁹ Ve Slaném hořel bývalý mlýn, kde přebývali bezdomovci. Jeden se popálil [online]. [cit. 25. 1. 2023]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/ve-slanem-horel-dum-kde-prebyvali-bezdomovci-jeden-se-zranil.A200906_084532_In_domov_ele

⁸⁰ Silniční a dálniční síť ČR [online]. [cit. 25. 2. 2023]. Dostupné z: <https://rsdcr.maps.arcgis.com/apps/instant/sidebar/index.html?appid=fd2664f7a1c94535a79afa88587d16f4>

končí u města Slaný a pokračuje jako silnice I/7. V současné době probíhají stavební práce na prodloužení dálnice D7 až do Chomutova a následně na hranici s Německem. Dokončení této dálnice přinese pohodlnější, rychlejší a bezpečnější spojení Prahy s Německem.

Ke zvýšení bezpečnosti přispělo i otevření obchvatu. Dlouho plánovaný obchvat Slaný – Velvary byl otevřen v roce 2020. Především kamionová doprava byla svedena mimo obce ležící na původní trase, a tím došlo ke snížení počtu vozidel projíždějících přes jednotlivé obce a snížení rizika dopravních nehod s chodci. Pozitivní vliv má obchvat i na historické centrum města Slaný. V důsledku projíždění stovek kamionů a nákladních vozidel centrem města docházelo k poškozování některých domů v historické zástavbě.

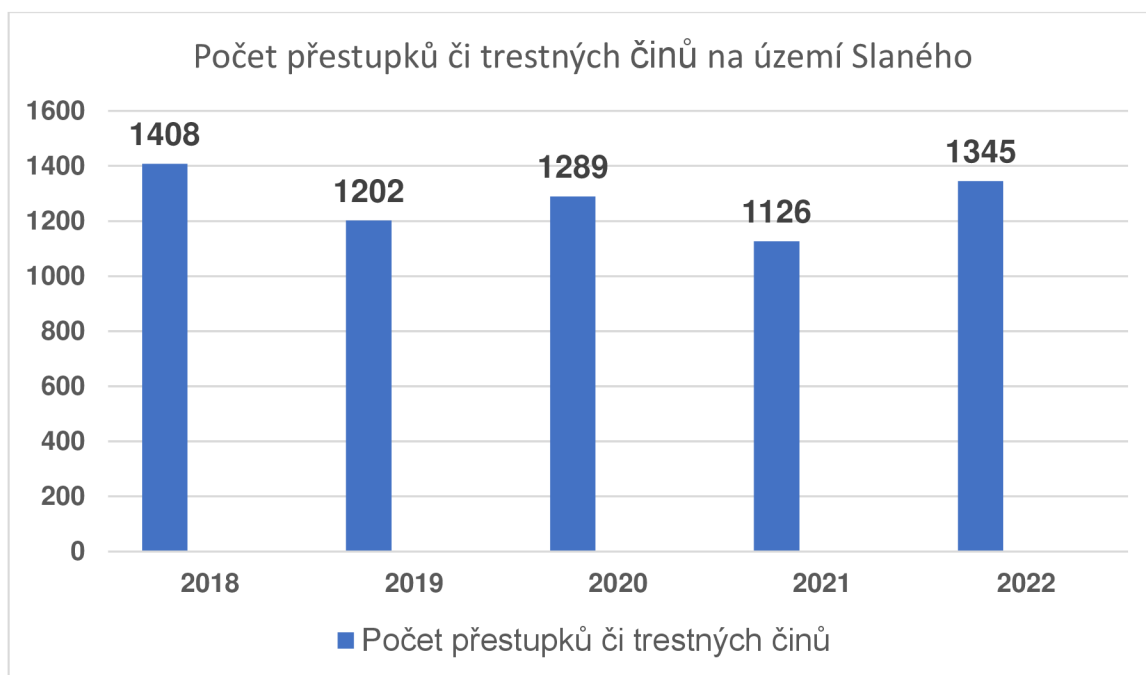
9.4 Kriminalita

Velkým rizikem je na území ORP Slaný kriminalita. Dochází ke krádežím nejen ve městě, ale i v menších obcích. Dle údajů Mapy kriminality trestných činů pomalu přibývá (viz. graf níže), a proto se obyvatelé ve městě cítí méně bezpečně. V obcích se vyskytuje více lidí bez domova, kteří se často uchylují k užívání omamných a psychotropních látek. Peníze na uspokojení svých závislostí si obstarávají v lepším případě žebráním, v horším případě krádežemi a následným prodejem odcizených věcí. Pachatelé se nebojí páchat trestnou činnost za bílého dne.

Jak již bylo naznačeno výše, s kriminalitou souvisí i problematika užívání a distribuce omamných a psychotropních látek. Ve městě mohou občané často narazit na injekční jehly a podobné nebezpečné předměty, které jsou pohozené v centru, ale i na dětských hřištích. Městská policie tedy vyškolila své asistenty prevence kriminality pro zacházení a sběr tohoto nebezpečného odpadu a snaží se tyto předměty odstranit z veřejně dostupných míst.⁸¹

⁸¹ Konzultace s velitelem obecní policie

Graf 1: Počet přestupků či trestných činů ve Slaném⁸²

Zdroj: vlastní zpracování

9.5 Epidemie

Epidemie a následná pandemie onemocnění Covid-19 se nevyhnula ani ORP Slaný. Vedení města Slaný i samotní občané udělali vše pro to, aby následky epidemie byly pokud možno co nejmenší. V počátcích, kdy nebylo možné sehnat jednorázové roušky či respirátory a byly uzavřeny i galanterie a obchody s látkami, vyhlásil starosta Slaného sběr látek na šití roušek. Sběrná místa se pravidelně zaplňovala a zaměstnankyně obecního úřadu ve svých kancelářích začaly roušky z vybraných materiálů šít. Tyto svépomocí vyrobené ochranné pomůcky byly poté distribuovány do sociálních a zdravotnických zařízení a následně i seniorům žijícím ve městě. Pracoviště krizového řízení se také podílelo na vybudování očkovacího centra, které vzniklo během pár dní v městském centru Grand. Provoz očkovacího centra byl propracovaný do detailu a díky tomu patřilo v počátcích epidemie

⁸² Mapa kriminality [online]. [cit. 4. 2. 2023]. Dostupné z: <https://kriminalita.policie.cz/>

mezi nejefektivnější očkovací centra. Lidé se do tohoto centra sjížděli i z míst vzdálených stovky kilometrů.

Kromě této pandemie se v minulosti objevila epidemie hepatitidy typu A, která ve městě Slaný udeřila již několikrát. Nákaza se šíří zpravidla z oblastí obývaných nepřizpůsobivými občany a následně se dostává do základních škol a dokonce i supermarketů. Město vždy přijímá opatření, která mají zamezit dalšímu šíření nákazy.

Praktická část – připravenost obce s rozšířenou působností Slaný na mimořádné události a krizové situace

Praktická část práce se věnuje připravenosti obyvatel ORP Slaný na mimořádné události či krizové situace, které na území hrozí. Sběr dat probíhal metodou dotazníkového šetření. To mělo za cíl vyhodnotit míru připravenosti obyvatel ORP Slaný a jejich povědomí o oblasti ochrany obyvatelstva.

Připravenost a s ní spojená prevence je nejdůležitější fází při přípravě na řešení a při samotném řešení mimořádných událostí a krizových situací. Pokud je obyvatelstvo dobře informováno a připraveno na rizika a hrozby, kterými může být ohroženo, dochází ke snížení následků mimořádných událostí či krizových situací.

10. Stanovení hypotézy

Pro účely této práce byly stanoveny dvě hypotézy.

10.1 Hypotéza č. 1

Hypotéza č. 1: Lidé s vyšším vzděláním jsou lépe připraveni na možné mimořádné události či krizové situace.

Pro stanovení hypotézy č. 1 jsem vycházela z předpokladu, že lidé, kteří trávili více let v různých vzdělávacích institucích v ČR, budou lépe připraveni na možné mimořádné události či krizové situace, protože se s touto problematikou v některé etapě svého studia mohli setkat. Každá vzdělávací instituce se problematikou ochrany obyvatelstva a jeho připravenosti zabývá v jiné míře. Ale čím více těchto institucí obyvatelé navštíví, tím je větší pravděpodobnost, že se alespoň v některé z nich s touto problematikou setkají.

10.2 Hypotéza č. 2

Hypotéza č. 2: Starší lidé jsou lépe připraveni na možné mimořádné události či krizové situace.

Pro stanovení hypotézy č. 2 vycházím z předpokladu, že u starších lidí je větší pravděpodobnost, že nějakou mimořádnou událost či krizovou situaci za svůj život zažili. Taková událost jistě člověka nějakým způsobem ovlivní, pamatuje si ji, a proto předpokládám, že by tito lidé mohli být lépe připraveni na rizika a hrozby.

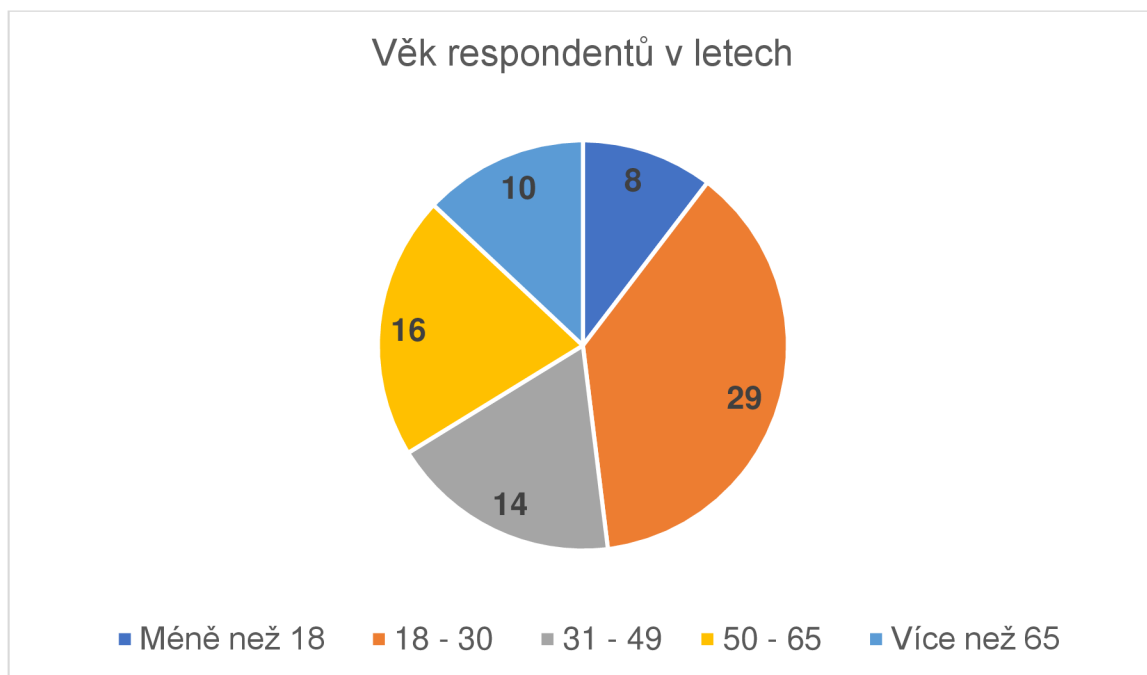
11. Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazník je složen z 22 otázek a je zcela anonymní. Otázky 1-4 slouží k identifikaci respondentů, jsou dotazováni na věk, pohlaví, nejvyšší dosažené vzdělání a místo bydliště. Další otázky mají za cíl zjistit povědomí obyvatel o hrozbách a rizicích v jejich okolí, případně jejich chování, pokud k takovým událostem dojde.

Sběr dat probíhal nejprve formou tištěných dotazníků. Jejich návratnost však byla velmi malá, proto jsem vytvořila online dotazník s totožnými otázkami. Z celkových 100 rozdaných tištěných dotazníků se vrátilo 40, online dotazník vyplnilo 49 lidí. Po překontrolování bylo vyřazeno 12 dotazníků, a to z důvodu bydliště, které se nenachází na území ORP Slaný. Grafy a tabulky níže tedy vychází ze 77 dotazníků. Při výpočtech uvedených procent došlo k zaokrouhlování výsledku na jednotky.

Otázka č. 1: Uveďte, do které věkové kategorie spadáte.

Graf 2: Věk respondentů

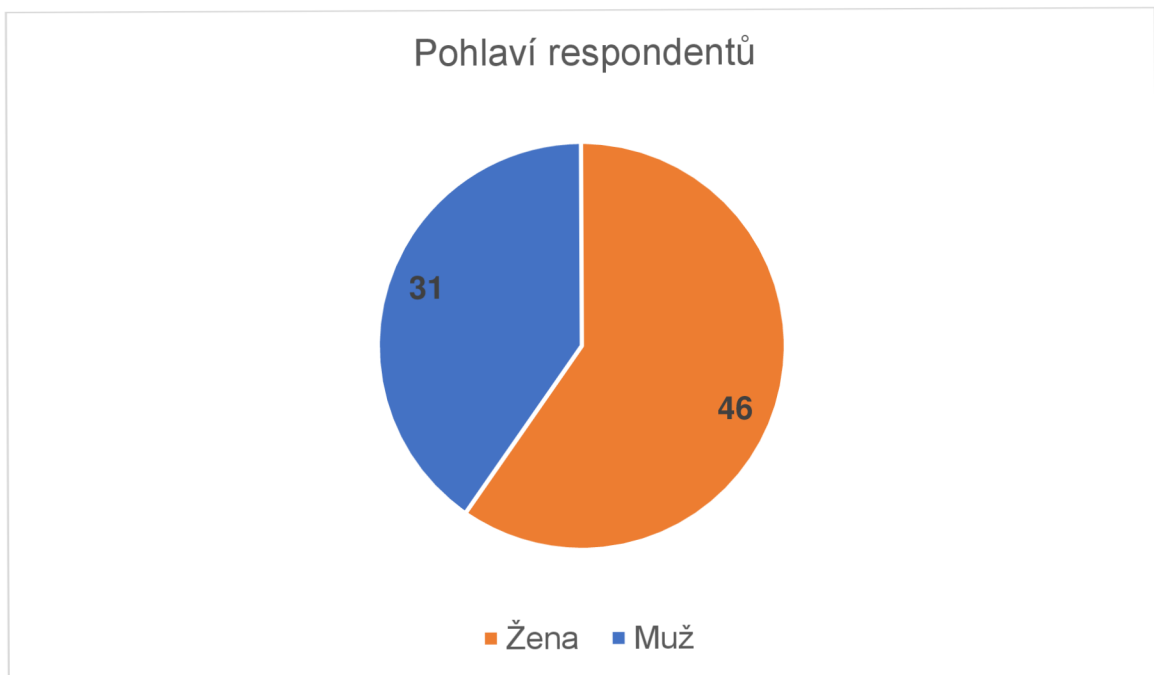

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce respondentů, přibližně 37 %, tvoří zástupci věkové skupiny od 18 do 30 let. Nejméně početnou skupinou jsou pak lidé mladší 18 let. V této kategorii se jednalo hlavně o žáky základních škol z různých ročníků.

Otázka č. 2: Uveďte Vaše pohlaví.

Graf 3: Pohlaví respondentů

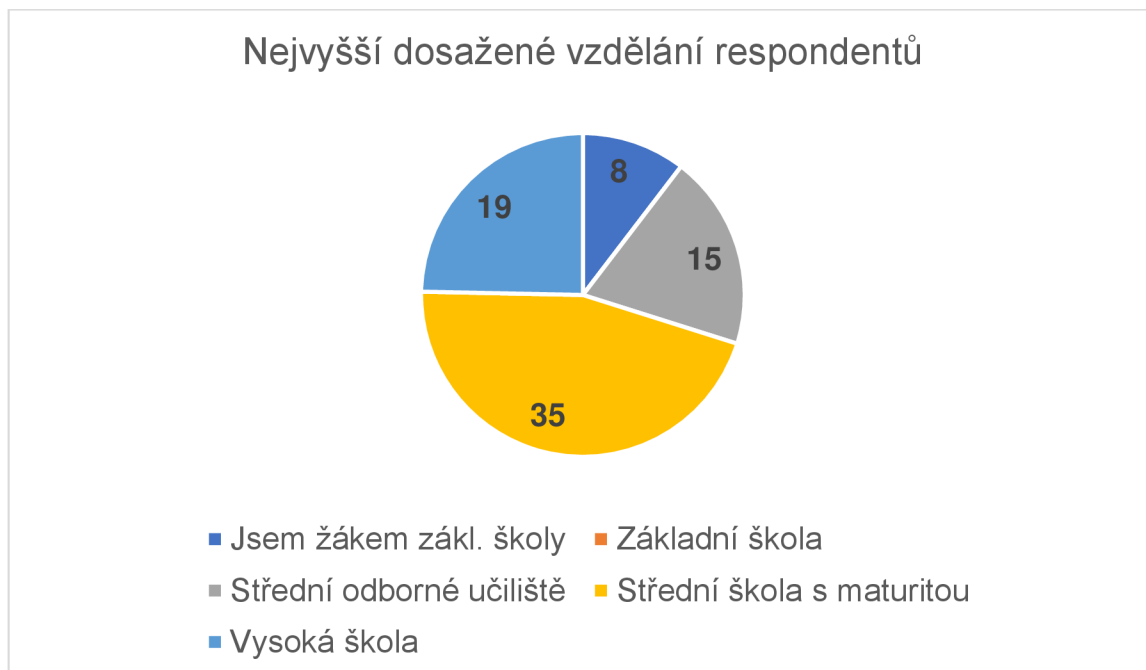

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu vyplývá, že necelých 60 % dotazovaných byly ženy.

Otázka č. 3: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání.

Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

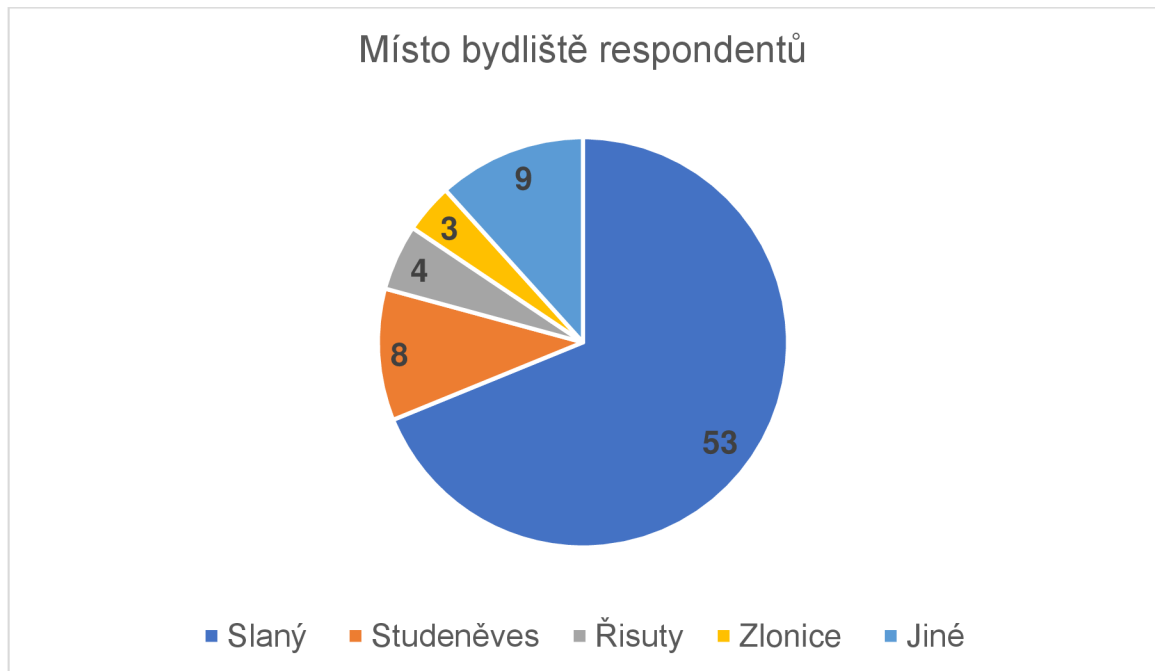

Zdroj: vlastní zpracování

Nejpočetnější skupinou respondentů jsou lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je střední škola s maturitou, je jich přibližně 35 %. Vysokoškolsky vzdělaných je asi 25 %, střední odborné učiliště je zastoupeno přibližně 19 %. Přibližně 10 % respondentů uvedlo, že je dosud žáky základní školy. Žádný z respondentů nevedl jako nejvyšší dosažené vzdělání základní školu.

Otázka č. 4: Ve které obci bydlíte?

Graf 5: Místo bydliště respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Převážná většina dotazovaných bydlí v obci Slaný. V kategorii jiné se vyskytují obce: Ledce, Želečnice, Smečno, Poštovice, Zichovec, Velvary, Černuc.

Otázka č. 5: Víte, jaké hrozby a rizika mohou nastat v blízkosti Vašeho bydliště?

Graf 6: Povědomí o hrozbách a rizicích v blízkosti bydliště

Zdroj: vlastní zpracování

V této otázce více než polovina respondentů, přibližně 57 %, odpověděla, že ví, jaká rizika a hrozby mohou nastat v blízkosti jejich bydliště. U tištěných dotazníků byl prostor na doplnění konkrétních hrozeb a rizik, které mohou nastat v blízkosti bydliště dotazovaných. V následující tabulce jsou uvedeny konkrétní odpovědi.

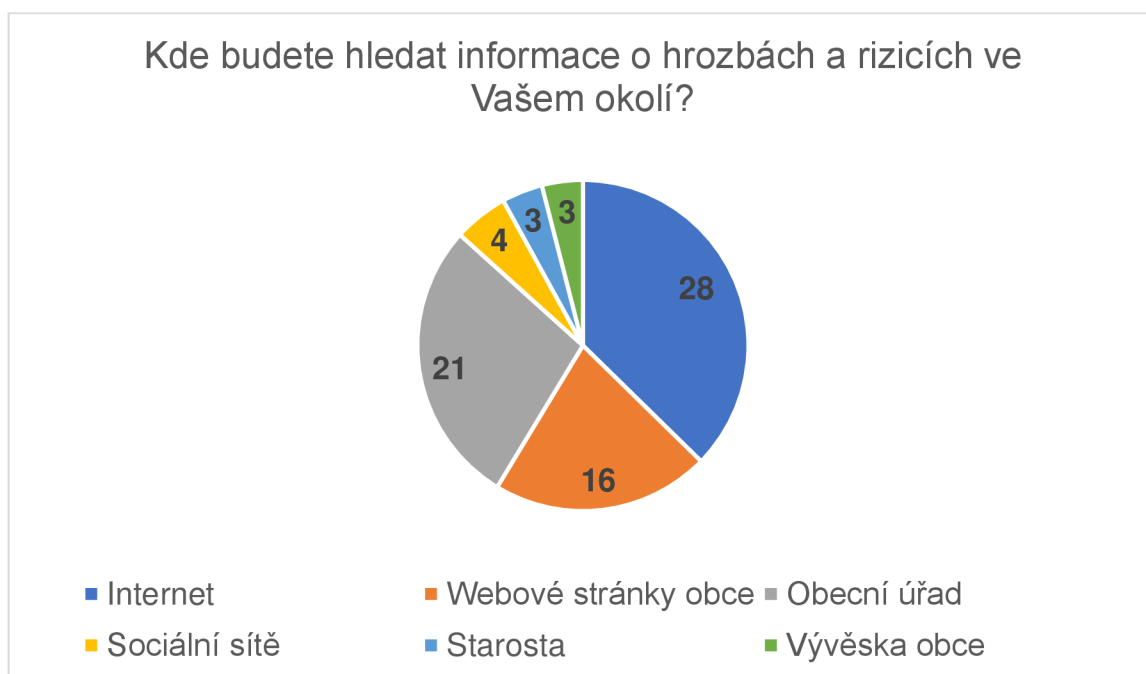
Tabulka 3: Druhy hrozeb a rizik v blízkosti bydliště

Druh hrozeb a rizik, které mohou nastat v blízkosti bydliště	Počet odpovědí
Požár	18
Dopravní nehoda	11
Výpadek elektrického proudu	9
Povodně	8
Pád letadla	6
Teroristický útok	3
Krádež	2
Přepadení	2
Bombový útok	1
Ptačí chřipka	1

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 6: Kde byste hledali informace o hrozbách a rizicích, která mohou ve Vašem okolí nastat?

Graf 7: Možnosti, kde lze hledat informace o hrozbách a rizicích v okolí

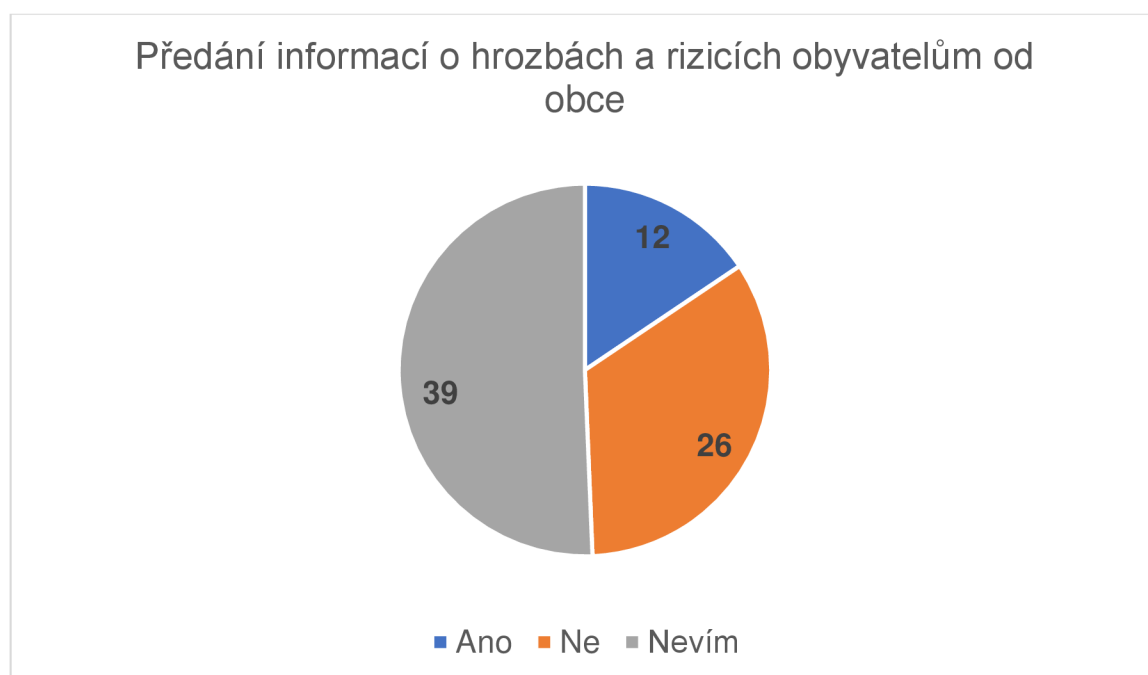

Zdroj: vlastní zpracování

Tato otázka byla otevřená, takže zde respondenti mohli uvést hned několik odpovědí. Pro lepší přehlednost jsou v grafu uvedeny nejčastější odpovědi. Není překvapením, že v dnešní době plné moderních technologií jsou nejvíce zastoupeny internetové zdroje. Přibližně 37 % dotazovaných by informace hledalo obecně na internetu, 21 % pak na webových stránkách konkrétní obce. Objevila se i odpověď, že by lidé hledali tyto informace na sociálních sítích obcí. Tato možnost se jeví jako velmi praktická pro mladé lidi, kteří se sociálními sítěmi umí pracovat a tráví na nich hodně času. Pokud by navíc byly informace sdílené kreativní a zajímavou formou, mohly by zaujmout i děti.

Otázka č. 7: Informuje Vás Vaše obec o možných hrozbách a rizicích, která se týkají jejího území? Pokud ano, prosím o rozepsání v následující otázce.

Graf 8: Předávání informací obyvatelům obcí

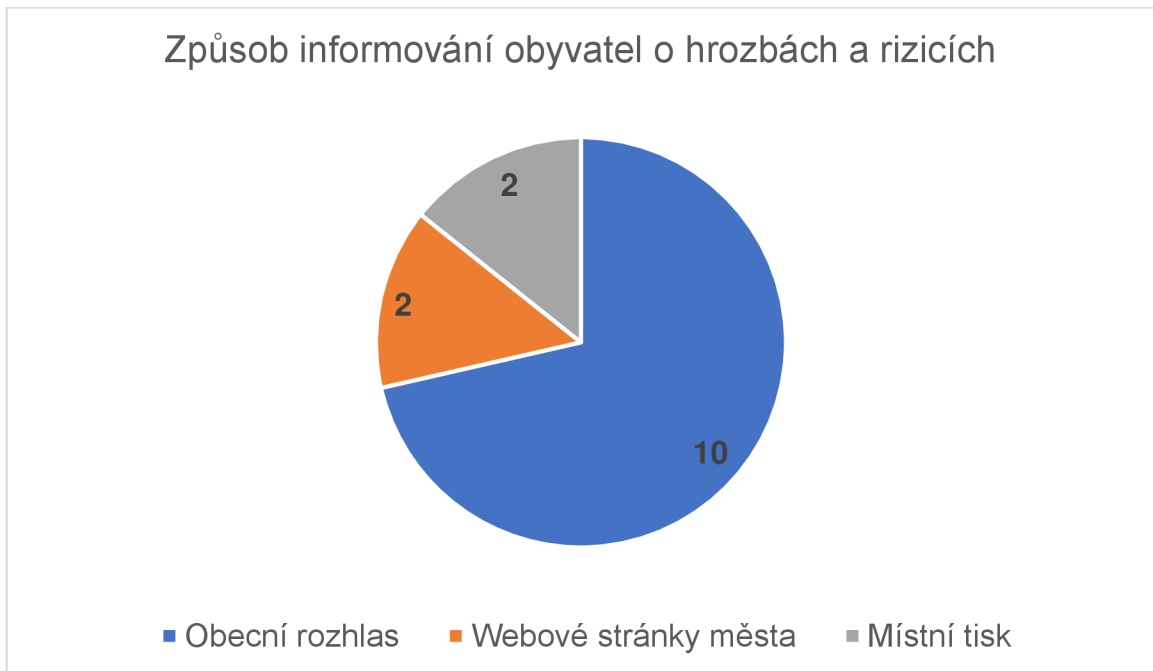

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi odpověďmi na tuto otázku dominovala možnost, že obyvatelé neví, zda je obec informuje. Pouhých 16 % dotazovaných uvedlo, že informace od obce dostává.

Otázka č. 8: Jak Vás informuje obec o možných rizicích a hrozbách?

Graf 9: Způsob informování o hrozbách a rizicích

Zdroj: vlastní zpracování

Na tuto otázku měli odpovídat pouze respondenti, kteří v předchozí otázce odpověděli kladně, tedy 12 respondentů. Někteří uvedli více odpovědí, proto jsou v grafu uvedeny nejčastější odpovědi. V 71 % dotazovaní uvedli, že jsou informováni cestou obecního rozhlasu.

Otázka č. 9: Kdy probíhá pravidelná zkouška sirén?

V této otázce měli respondenti na výběr ze tří možností:

- první den v měsíci ve 14:00,
- když o tom rozhodne generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky,
- každou první středu v měsíci ve 12:00.

Všichni respondenti zde uvedli správnou odpověď, tedy že pravidelná zkouška sirén probíhá každou první středu v měsíci ve 12:00. Správných odpovědí bylo 77, tedy 100 %. Z toho vyplývá, že zkouška sirén probíhá efektivním způsobem a zřejmě díky její pravidelnosti si to lidé pamatují.

Otázka č. 10: Slyšíte z Vašeho místa bydliště pravidelnou zkoušku sirén?

Graf 10: Slyšitelnost zkoušky sirén z místa bydliště

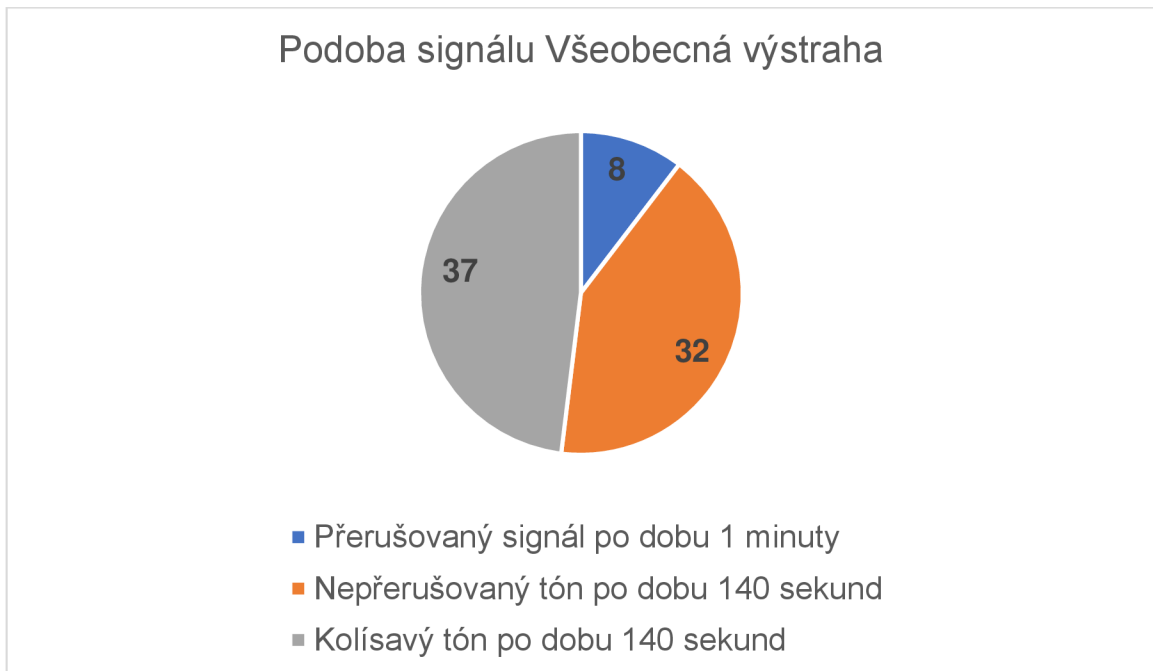

Zdroj: vlastní zpracování

Pouze 4 odpovědi na tuto otázku byly negativní. Z toho lze soudit, že území je dostatečně pokryto sirénami a v případě potřeby se tak informace o nebezpečí dostane k drtivé většině obyvatel.

Otázka č. 11: Jak zní varovný signál Všeobecná výstraha?

Graf 11: Podoba varovného signálu Všeobecná výstraha

Zdroj: vlastní zpracování

V této otázce měli respondenti na výběr ze 3 možností odpovědi:

- a) přerušovaný signál po dobu jedné minuty,
- b) nepřerušovaný tón po dobu 140 sekund,
- c) kolísavý tón po dobu 140 sekund.

Správnou odpověď, tedy odpověď c), označilo pouze 48 % dotazovaných.

Otázka č. 12: Co budete dělat, pokud uslyšíte varovný signál Všeobecná výstraha?

Graf 12: Chování po zaznění signálu Všeobecná výstraha

Zdroj: vlastní zpracování

Dotazovaní si v této otázce opět mohli vybrat ze 3 možností:

- a) půjdu se podívat ven, co se děje,
- b) ukryji se, uzavřu okna a dveře, zapnu rádio nebo televizi, kde se mohu dozvědět další informace,
- c) otevřu okna, aby byl varovný signál lépe slyšet.

Správnou odpověď ukryvající se pod písmenem b) označilo 70 respondentů, tedy 91 %. Našli se však i lidé, kteří označili odpovědi, které jsou z pohledu ochrany obyvatelstva velmi rizikovým chováním.

Otázka č. 13: Máte doma připravené evakuační zavazadlo?

Graf 13: Připravenost evakuačního zavazadla

Zdroj: vlastní zpracování

Pouze 4 lidé, tedy pouze 5 %, má doma připravené evakuační zavazadlo.

Otázka č. 14: Účastnil/a jste se někdy nácviiku evakuace? Pokud ano, prosím o rozepsání v následující otázce.

Graf 14: Účast na evakuaci

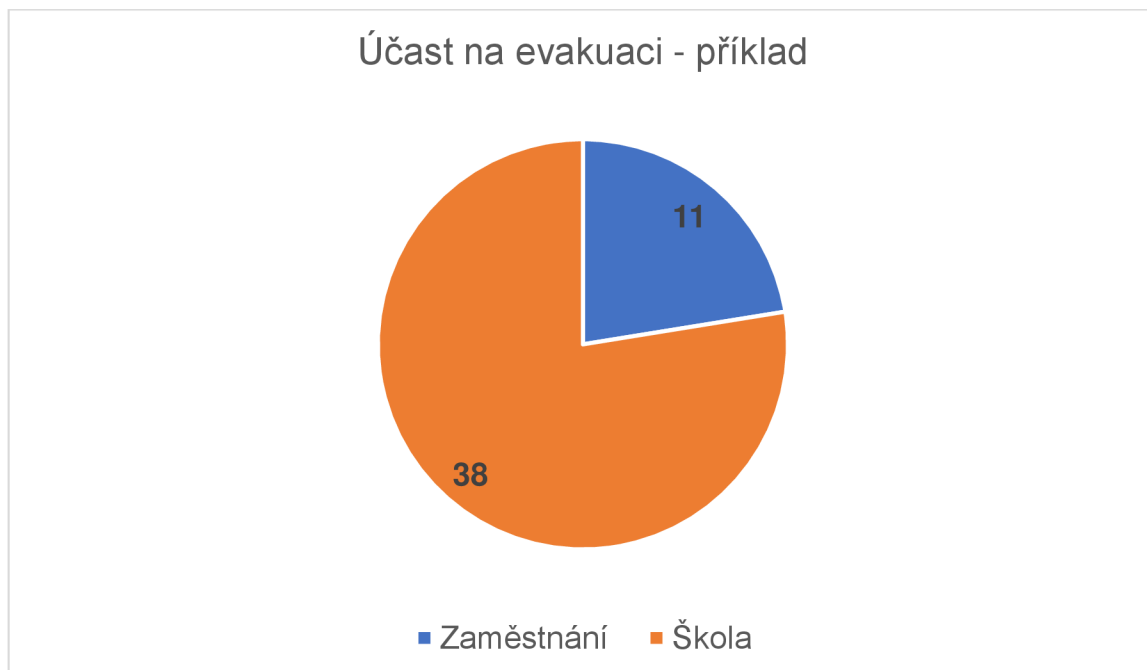

Zdroj: vlastní zpracování

Přibližně 62 % respondentů se za svůj život již účastnilo nácviiku evakuace, 32 % se neúčastnilo a pouhých 5 % neví.

Otázka č. 15: Kdy a kde jste se účastnil/a evakuace?

Graf 15: Místo nácviku evakuace

Zdroj: vlastní zpracování

Na tuto otázku měli odpovídat pouze respondenti, kteří v předchozí otázce odpověděli kladně, tedy 48 respondentů. Někteří uvedli více odpovědí, proto jsou v grafu uvedeny dvě nejčastější. Zhruba 78 % odpovídajících se účastnilo nácviku evakuace během své docházky do některého vzdělávacího zařízení, mnoho ze starších dotazovaných uvádělo evakuaci v rámci branné výchovy. Dalším místem, kde se lidé účastnili nácviku evakuace, je zaměstnání.

Otázka č. 16: Máte možnost v případě potřeby využít dočasné náhradní ubytování u svých blízkých?

Graf 16: Možnost dočasného ubytování u blízkých

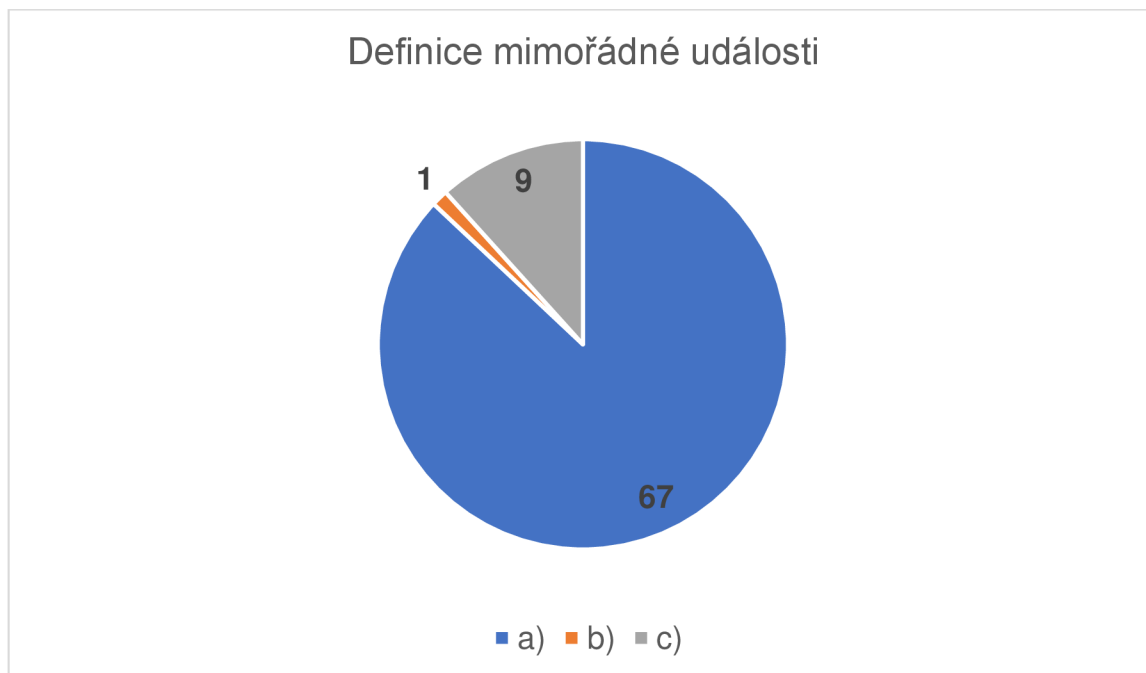

Zdroj: vlastní zpracování

Možnost dočasného ubytování u svých blízkých po případné evakuaci má 91 %. Z toho vyplývá, že většina obyvatel je schopna zařídit si náhradní ubytování sama a není potřeba je soustředit na místech, která pro dočasné ubytování budou v případě potřeby zhotovena.

Otázka č. 17: Co je mimořádná událost?

Graf 17: Definice mimořádné události

Zdroj: vlastní zpracování

V této otázce měli respondenti na výběr ze tří odpovědí:

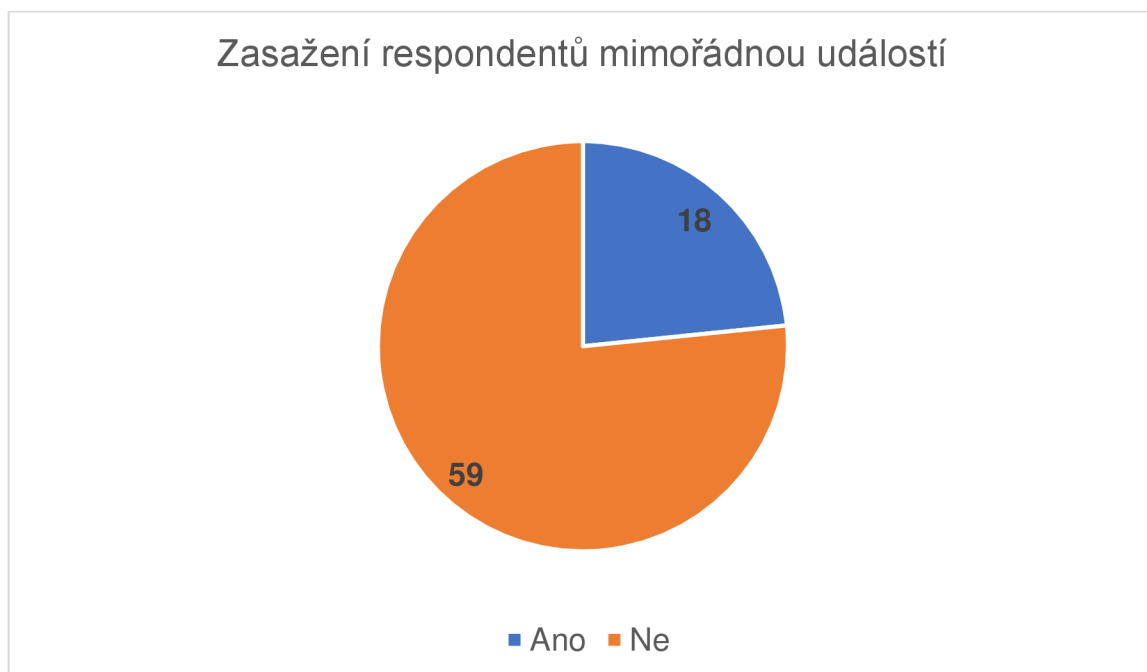
- a) škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací,
- b) událost, při které dochází k mimořádnému pozorování mimozemských objektů,
- c) událost, která se kvůli svému rozsahu objeví v pravidelném zpravodajství ve sdělovacích prostředcích.

Většina, přesněji 87 %, označilo správnou odpověď, která je uvedena v možnosti a). Mimořádné pozorování mimozemských objektů označil jako mimořádnou událost pouze jeden respondent. Zbýlých 12 % označilo jako mimořádnou událost takovou událost, která se kvůli svému rozsahu objeví v pravidelném zpravodajství ve sdělovacích prostředcích. Domnívám se, že tento fakt vychází z toho, že většina sdělovacích prostředků v mnohých případech

nesprávně užívá termín „mimořádná událost“, například pro zprávu, která je podle nich zajímavá, neobvyklá, důležitá.

Otázka č. 18: Zasáhla Vás v minulosti nějaká mimořádná událost? Pokud ano, prosím o rozepsání v následující otázce.

Graf 18: Zasažení mimořádnou událostí

Zdroj: vlastní zpracování

Pouze 23 % z dotazovaných odpovědělo na tuto otázku kladně.

Otázka č. 19: Pokud Vás zasáhla v minulosti mimořádná událost, uveďte prosím o jakou se jednalo.

Na tuto otázku měli odpovídat pouze respondenti, kteří v předchozí otázce odpověděli kladně, tedy 18 respondentů. Vzhledem k nízkému počtu odpovědí jsem zde použila pro lepší přehlednost tabulku, místo grafu.

Tabulka 4: Mimořádné události, které postihly některé respondenty

Druh mimořádné události	Počet odpovědí
Povodeň	8
Požár	7
Havárie vlaku	2
Covid	1
Dopravní nehoda	1
Tornádo na Moravě	1
Výbuch v chemickém závodu	1

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce zmiňovanou mimořádnou událostí, která v minulosti respondenty postihla, je povodeň a požár. Někteří dokonce uvedli, o jaký požár se jednalo a v některých případech se jim podařilo uhasit požár svépomocí.

Velmi zajímavé je, že pandemii onemocnění Covid-19, kterou zažili všichni dotazovaní, zmínil pouze jediný respondent a to žák základní školy. Vysvětlení může být několik, ale jako nejpravděpodobnější se jeví, že lidé epidemie a pandemie nepovažují za mimořádné události.

Otázka č. 20: Víte, kde jsou ve Vaší obci místa určená k ukrytí?

Graf 19: Znalost míst určených k ukrytí

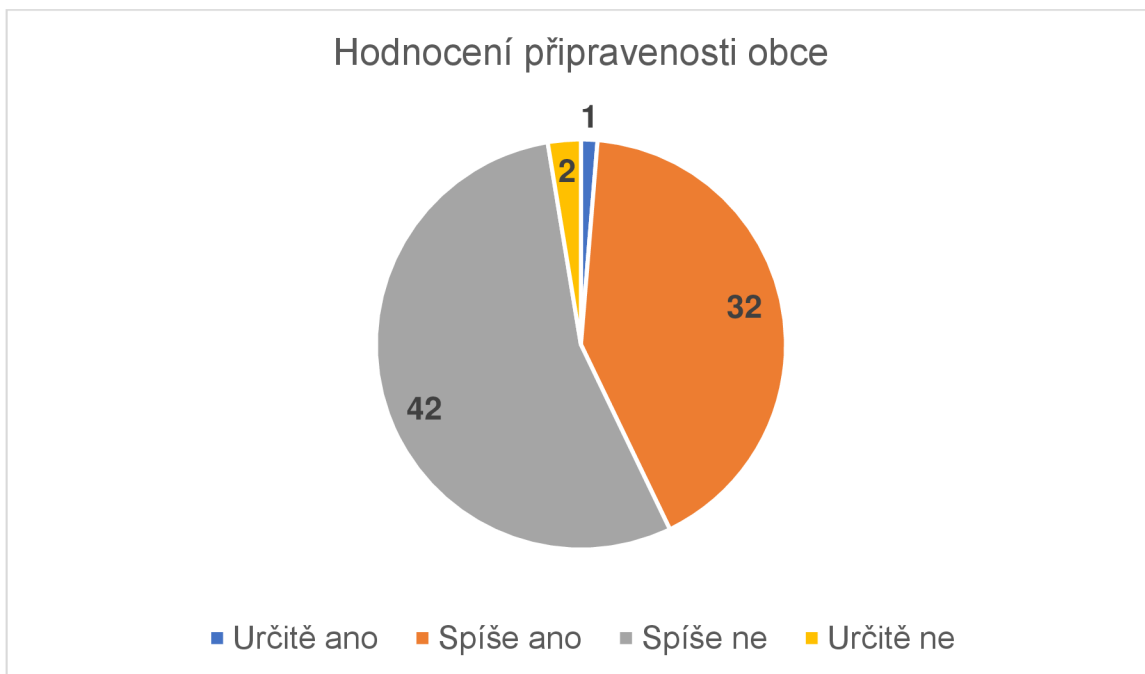

Zdroj: vlastní zpracování

Většina dotazovaných nemá znalost o tom, kde se v jejich obci nachází místa určená k ukrytí. V případě potřeby by tak nevěděli, kam se mají uchýlit do bezpečí.

Otázka č. 21: Myslíte si, že je Vaše obec dobře připravena na řešení možných mimořádných událostí?

Graf 20: Hodnocení připravenosti obce

Zdroj: vlastní zpracování

Bez ohledu na místo bydliště většina respondentů hodnotí připravenost jejich obce spíše záporně. Odpověď „spíše ano“ zvolilo 42 % dotázaných. Za naprosto nepřipravenou označili obec pouze 2 lidé a jen jeden respondent se domnívá, že jeho obec je rozhodně připravena na řešení mimořádných událostí a krizových situací.

Otázka č. 22: Označte základní složky integrovaného záchranného systému.

V této doplňující otázce měli respondenti zaškrtnout více možností z výběru:

- Policie České republiky,
- obecní policie,
- Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- Armáda České republiky,
- Vězeňská služba České republiky,

- f) poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- g) Kancelář prezidenta republiky.

Zcela správnou odpověď, tedy Policii ČR, HZS ČR a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany a poskytovatele zdravotnické záchranné služby, označilo 34 dotazovaných. Z ostatních 43 špatných odpovědí převládaly tyto chyby:

Tabulka 5: Druhy chyb při označování základních složek IZS

Druh chyby	Počet
Označení Armády ČR za základní složku IZS	27
Označení obecní policie za základní složku IZS	14
Nezařazení poskytovatelů zdravotnické záchranné služby do základních složek IZS	20
Nezařazení Policie ČR do základních složek IZS	9

Zdroj: vlastní zpracování

Pouze v jednom případě došlo k nezařazení HZS ČR a jednotek požární ochrany zařazených do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany do základních složek IZS.

12. Vyhodnocení hypotéz

Pro zhodnocení hypotéz byly dotazníky rozděleny dle nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů (pro hypotézu č. 1) a také podle věku (pro hypotézu č. 2). Jako porovnávací otázky byly pro obě hypotézy vybrány tyto 4 otázky:

Otázka č. 5: Víte, jaké hrozby a rizika mohou nastat v blízkosti Vašeho bydliště?

Otázka č. 11: Jak zní varovný signál Všeobecná výstraha?

Otázka č. 12: Co budete dělat, pokud uslyšíte varovný signál Všeobecná výstraha?

Otázka č. 20: Víte, kde jsou ve Vaší obci místa určená k ukrytí?

12.1 Hypotéza č. 1

Pro lepší přehlednost uvádím tabulku s počty odpovědí v procentech. U otázky č. 11 a č. 12 jsou barvou vyznačeny správné odpovědi.

Otázka č. 5, zaměřená na znalost hrozeb a rizik v blízkosti bydliště respondentů, ukazuje, že stupeň dosaženého vzdělání nemá vliv na znalost hrozeb v okolí. Nejvyšší procentuální zastoupení je u žáků základních škol.

V otázce č. 11 se hypotézu také nepodařilo potvrdit, jelikož procentuální úspěšnost u vysokoškolsky vzdělaných lidí a u respondentů s maturitou je nižší než u žáků základních škol a respondentů s výučními listy.

K potvrzení hypotézy došlo v otázce č. 12, kdy procentuální úspěšnost byla nejvyšší právě u lidí s vysokoškolským vzděláním a lidí s maturitou. V poslední otázce došlo opět k potvrzení hypotézy, lidé s vyšším vzděláním mají větší znalosti o místech určených pro ukrytí.

Vzhledem k tomu, že se dle vybraných otázek povedlo hypotézu č. 1 potvrdit jen z poloviny, rozhodla jsem se pro subjektivní hodnocení dle jednotlivých procent. V otázkách, kde došlo k potvrzení hypotézy je tak malý rozdíl v jednotlivých skupinách, že si dovoluji tvrdit, že vyšší dosažené vzdělání nemá

vliv na míru připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a krizové situace. Hypotézu č. 1 tedy považuji za nepotvrzenou.

Tabulka 6: Srovnání odpovědí pro hypotézu č. 1

Otázka	Možnost odpovědi	Žáci ZŠ	Střední odborné učiliště	Střední škola s maturitou	Vysoká škola
Otázka č. 5	Ano	87,5 %	53,3 %	45,7 %	68,4 %
	Ne	12,5 %	13,3 %	8,6 %	15,8 %
	Nevím	0 %	33,3 %	45,7 %	15,8 %
Otázka č. 11	a)	12,5 %	6,7 %	11,4 %	5,7 %
	b)	25 %	33,3 %	54,2 %	31,6 %
	c)	62,5 %	60 %	34,3 %	57,9 %
Otázka č. 12	a)	0 %	13,3 %	2,9 %	5,3 %
	b)	87,5 %	86,7 %	91,4 %	94,7 %
	c)	12,5 %	0 %	5,7 %	0 %
Otázka č. 20	Ano	25 %	20 %	45,6 %	42,1 %
	Ne	75 %	80 %	54,3 %	57,9 %

12.2 Hypotéza č. 2

Pro lepší přehlednost je i zde vytvořena tabulka s procentuálním vyjádřením odpovědí na vybrané otázky. V otázkách č. 11 a 12 je opět barevně vyznačena správná odpověď.

V první hodnocené otázce, týkající se znalosti hrozeb a rizik v okolí, si nejlépe vedli respondenti mladší 18 let, tedy stejné výsledky jako v případě první hypotézy. S větším odstupem za nimi jsou respondenti z druhého konce rozdělení, tedy ti nejstarší dotazovaní. V tomto případě je tedy hypotéza nepotvrzená.

V otázce č. 11 mají respondenti starší 65 let nejvyšší procentuální úspěšnost. Hned za nimi jsou ale opět lidé mladší 18 let. I přesto považuji tuto otázku jako potvrzující hypotézu.

Na otázku č. 12 nejlépe odpovídali lidé ve věku 18 – 30 let a 50 – 65 let. Respondenti starší 65 let se v této otázce umístili až na posledním místě, tudíž z toho lze vyvodit nepotvrzení hypotézy.

V poslední otázce dochází opět k vyvrácení hypotézy, protože nejčastěji kladně odpovídali lidé ve věku 18 – 30 let.

Celkově hodnotím hypotézu č. 2 jako nepotvrzenou. Není tedy pravda, že starší lidé jsou lépe připraveni na mimořádné události či krizové situace. Z odpovědí je naopak patrné, že nejlepší znalosti projevili mladí lidé do 30 let věku.

Tabulka 7: Srovnání odpovědí pro hypotézu č. 2

Otázka	Možnost odpovědi	Méně než 18 let	18 – 30 let	31 – 49 let	50 – 65 let	Více než 65 let
Otázka č. 5	Ano	87,5 %	55,2 %	50 %	50 %	60 %
	Ne	12,5 %	17,2 %	0 %	18,8 %	0 %
	Nevím	0 %	27,6 %	50 %	31,3 %	40 %
Otázka č. 11	a)	12,5 %	3,4 %	7,1 %	25 %	10 %
	b)	25 %	41,4 %	71,4 %	43,8 %	10 %
	c)	62,5 %	55,2 %	21,4 %	31,3 %	80 %
Otázka č. 12	a)	0 %	0 %	14,3 %	6,3 %	10 %
	b)	87,5 %	96,6 %	85,7 %	93,8 %	80 %
	c)	12,5 %	3,4 %	0 %	0 %	10 %
Otázka č. 20	Ano	25 %	48,3 %	21,4 %	37,5 %	30 %
	Ne	75 %	51,7 %	78,6 %	62,5 %	70 %

13. Návrhy na zlepšení

Snaha připravit obyvatelstvo na mimořádné události a krizové situace je v dnešní době stále patrnější. S pomocí moderních technologií se cesta k občanům zjednodušuje. Ale stále je co zlepšovat, a proto se zde pokusím o návrh opatření pro zlepšení stávající situace. Pro zlepšení situace navrhuji následující opatření.

13.1 Vzdělávání

Jako efektivní způsob přípravy obyvatel na mimořádné události nebo krizové situace by bylo vhodné zavést více vzdělávacích besed pro žáky místních škol či obyvatele domovů pro seniory. Besedy v současné době probíhají, je jich však velmi málo. Pokud by byly navíc vedeny způsoby přiměřenými věku posluchačů, byly by pro posluchače zajímavější a lépe zapamatovatelné. Besedy by měly být vedeny odborníky, kteří by pro zpestření a lepší představu mohli program obohatit o vlastní zkušenosti.

Vzhledem k tomu, že se školy k problematice připravenosti a ochrany obyvatelstva staví různě, bylo by vhodné sjednotit způsob předávání informací žákům a studentům. Ideálním řešením by bylo zavedení samostatného předmětu týkajícího se ochrany obyvatelstva. S ohledem na výsledky dotazníkového šetření lze konstatovat, že branná výchova, která probíhala na školách před rokem 1989, měla značný přínos. Mnoho respondentů si na tuto dobu vzpomnělo. Tento předmět by mohl kromě teoretických znalostí prověřovat i ty praktické např. v rámci návštěv hasičských stanic, policejních služeben apod.

13.2 Informační materiály

Pro rozšíření povědomí o možných hrozbách a rizicích a opatřeních s nimi spojených by mohly sloužit různé informační materiály. Plakáty by mohly být vylepeny na plakátovacích plochách v obcích, na chodbách obecních úřadů, na poštách či ve školách. Ty by mohly být doplněny letáky, které by si obyvatelé z pošt či úřadů mohli donést domů k detailnějšímu prostudování. Distribuce letáku by byla možná i do schránek občanů či v online podobě do emailové či datové schránky. Pro větší atraktivitu těchto materiálů lze zařadit zábavné prvky jako například křížovky, které napomohou k zopakování a zapamatování

předaných informací. Jako vhodný informační materiál by mohla posloužit např. instruktážní videa, která by byla vysílána na obrazovkách umístěných v prostorách obecních úřadů.

13.3 Cvičení obyvatel

I přes to, že teoretickou přípravu budeme mít skvěle zvládnutou, praxe nás může v mnohém zaskočit. Proto navrhuji zavedení nácviku chování za mimořádných událostí či krizových situací. Toto cvičení by pro obyvatele vysokých panelových domů nebo bytových domů mělo být povinné, pro obyvatele rodinných domů na bázi dobrovolnosti. Účast na takovém nácviku by mohla obec nějakým způsobem odměňovat, například poukazem na vstup na sportoviště pod správou obce, slevou na poplatku za svoz odpadu apod.

Závěr

Připravenost obyvatelstva na mimořádné události a krizové situace je velmi důležitým tématem, které by nemělo být podceňováno. Pokud bude obyvatelstvo řádně připraveno, povede to k efektivnějšímu vyřešení mimořádných událostí a krizových situací. Proto je důležité veřejnost vzdělávat a učit, jak se správně zachovat v případě potřeby.

Cílem diplomové práce bylo poukázat na problematiku připravenosti obyvatelstva na území obce s rozšířenou působností Slaný a zhodnotit míru jeho připravenosti.

V teoretické části byly nejprve v úvodních kapitolách vymezeny základní pojmy týkající se problematiky připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a krizové situace, právní a jiné materiály a následně bezpečnostní systém České republiky, který souvisí se zabezpečením ochrany obyvatelstva. Následně se práce dotkla i tématu havarijního plánování a krizového řízení s odkazem na úkoly prováděné na území obcí s rozšířenou působností.

Praktická část je zaměřena na míru připravenosti obyvatelstva na daném území na mimořádné události a krizové situace, která byla zjišťována pomocí dotazníkového šetření. Jsou zde rozebrány jednotlivé otázky a odpovědi respondentů. V závěru praktické části je uvedeno vyhodnocení hypotéz a jsou navržena opatření pro zlepšení situace.

Lze říci, že obyvatelstvo Slánska není ideálně připraveno na mimořádné události a krizové situace. Jejich neznalost souvisí s nedostatečnou informovaností ze strany obce, ale také s nezájmem o informace tohoto druhu. O podobě možných hrozeb a rizik se obyvatelé většinou dozví až ve chvíli, kdy nastane mimořádná událost či krizová situace. V tu chvíli už je na prevenci ale pozdě.

Seznam užitých zkratk

ČR – Česká republika

HOPKS – Hospodářská opatření pro krizové stavy

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

IZS – Integrovaný záchranný systém

MV – Ministerstvo vnitra

ORP – Obec s rozšířenou působností

Seznam použité literatury

Monografie

1. BÍNA, Jan, Jaromír DEMEK. Z nížin do hor: geomorfologické jednotky České republiky. 1. vyd. Praha: Academia, 2012. ISBN 978-80-200-2026-0.
2. DOLEŽAL, Martin, Jan KYSELÁK, Otakar J. MIKA a Jaromír NOVÁK. *Základy ochrany obyvatelstva*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4268-6.
3. HORÁK, Rudolf, Lenka DANIELOVÁ, Ludvík JURÍČEK a Ladislav ŠIMÁK. *Zásady ochrany společnosti*. Ostrava: Key Publishing, 2015. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-236-5.
4. HORÁK, Rudolf et al. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2004. ISBN 80-7201-471-4.
5. HRIVNÁK, Ján, Lenka BURDOVÁ, Lubomír POLÍVKA. *Metody a nástroje řešení krizových situací (Metody a nástroje řízení bezpečnosti) – Základní údaje*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-304-8.
6. JAKUBCOVÁ, Lenka, Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-400-7.
7. ŘEHÁK, David, Bohumír MARTÍNEK, Petra RŮŽIČKOVÁ. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2015. ISBN 978-80-7385-169-9.
8. TARČÁNI, Ondrej a kol. *Teorie a praxe krizového řízení I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9.
9. TARČÁNI, Ondrej a kol. *Teorie a praxe krizového řízení III*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-362-8.

Právní úprava

10. Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., *nařízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)* v platném znění
11. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky* v posledním znění
12. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky* v posledním znění
13. Vyhláška MV č. 328/2001 Sb., *o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému* v posledním znění
14. Vyhláška MV č. 380/2002 Sb., *k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva* v posledním znění
15. Zákon č. 133/1985 Sb., *o požární ochraně* v posledním znění
16. Zákon č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému* v posledním znění
17. Zákon č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení v posledním znění (krizový zákon)* v posledním znění

Webové stránky a elektronické zdroje

18. *Bezpečnostní rada státu* [online]. [cit. 23. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-rada-statu-brs.aspx>
19. *Evakuace obyvatelstva* [online]. [cit. 23. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-plzenskeho-kraje-menu-ochrana-obyvatelstva-evakuace-evakuace-obyvatelstva.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
20. *Evakuace obyvatelstva* [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/evakuace-obyvatelstva.aspx>
21. *Historické povodně* [online]. [cit. 1. 3. 2023]. Dostupné z: https://stredocesky.dppcr.cz/web_2124/
22. *Informativní počty obyvatel v obcích* [online]. [cit. 20. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

23. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030* [online]. [cit. 6. 3. 2023]. Dostupné z:
<https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>
24. *Mapa kriminality* [online]. [cit. 4. 2. 2023]. Dostupné z:
<https://kriminalita.policie.cz/>
25. *Ochrana obyvatelstva v České republice* [online]. [cit. 25. 2. 2023].
Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>
26. *O Slaném* [online]. [cit. 12. 2. 2023]. Dostupné z:
<https://www.meuslany.cz/o-slanem/d-45581>
27. *Počet obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 1. 1. 2022* [online]. [cit. 20. 1. 2023]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/10180/165603907/1300722202.pdf/24ca1f17-9166-4834-a08f-82f7e25eca9f?version=1.1>
28. *Pojmy a definice krizového řízení* [online]. [cit. 28. 2. 2023]. Dostupné z:
<https://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-ke-stazeni-ff.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>
29. *Poplach ve Slaném: Penzion začal v noci hořet, hosty evakuovali. Škoda jde do milionů* [online]. [cit. 25. 1. 2023]. Dostupné z:
<https://cnn.iprima.cz/skoda-za-tri-miliony-korun-pri-nocnim-pozaru-penzionu-hasici-evakuovali-lidi-27896>
30. *Povodňový plán ORP Slaný – Historické povodně* [online]. [cit. 25. 11. 2022]. Dostupné z: https://stredocesky.dppcr.cz/web_2124/
31. *Povodňový plán ORP Slaný – Hydrologické poměry* [online]. [cit. 20. 1. 2023]. Dostupné z: https://stredocesky.dppcr.cz/web_2124/
32. *Právní předpisy v oblasti ochrany obyvatelstva* [online]. Dostupné z:
<https://www.hzscr.cz/clanek/pravni-predpisy-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva.aspx>
33. *Příručka pro školení starostů*. [cit. 12. 1. 2023]. Dostupné z:
<https://www.krizport.cz/soubory/data/dokumenty/starosta-priprava-skripta-grhzs-2011-pdf>
34. *Silniční a dálniční síť ČR* [online]. [cit. 25. 2. 2023]. Dostupné z:
<https://rsdcr.maps.arcgis.com/apps/instant/sidebar/index.html?appid=fd2664f7a1c94535a79afa88587d16f4>
35. *Slánská hora* [online]. [cit. 20. 1. 2023]. Dostupné z:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Sl%C3%A1nsk%C3%A1_hora#cite_note-LZSZS-84-3
36. *Slaný* [online]. [cit. 8. 2. 2023]. Dostupné z:
<https://www.husitskamesta.net/slany.html>

37. *SO ORP Slaný* [online]. [cit. 16. 10. 2022]. Dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/xs/2124_so_orp_slany
38. *Strategie území správního obvodu ORP Slaný v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a technické infrastruktury obcí* [online]. [cit. 28. 2. 2023]. Dostupné z:
https://www.meuslany.cz/assets/File.ashx?id_org=14936&id_dokumenty=45652
39. *Terminologický slovník – krizové řízení a plánování obrany státu* [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>
40. *Varování obyvatelstva* [online]. [cit. 12. 1. 2023]. Dostupné z:
<https://www.hzscr.cz/clanek/jednotny-system-varování-a-vyrozumění-koncové-prvky.aspx>
41. *V paneláku ve Slaném došlo k výbuchu a požáru, narkoman vařil v bytě drogy* [online]. [cit. 25. 1. 2023]. Dostupné z:
<https://kladensky.denik.cz/pozary/slany-pozar-panelovy-dum-byt-zizkova-lice-20221123.html>
42. *Ve Slaném hořel bývalý mlýn, kde přebývali bezdomovci. Jeden se popálil* [online]. [cit. 25. 1. 2023]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/ve-slanem-horel-dum-kde-prebyvali-bezdomovci-jeden-se-zranil.A200906_084532_In_domov_ele
43. *Ve Slaném hoří bývalý penzion Union* [online]. [cit. 1. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.infacek.cz/ve-slanem-hori-byvaly-penzion-union>
44. *Ve Slaném vybuchla v paneláku varna drog, 70 lidí museli evakuovat* [online]. [cit. 25. 1. 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-ve-slanem-vybuchla-v-panelaku-varna-drog-70-lidi-museli-evakuovat-268808>
45. *Vývoj obyvatelstva ve městě Slaný* [online]. [cit. 20. 1. 2023]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/11240/17829520/Slany.pdf/888dfd21-e628-4154-94cb-1b4f32c58eac?version=1.18>

Ostatní zdroje

46. Konzultace s pracovníkem krizového řízení obce s rozšířenou působností
Ing. Ludovítem Šikorským
47. Konzultace s velitelem obecní policie

48. Statistické ročenky Hasičského záchranného sboru České republiky za roky 2011 – 2021

Seznam grafů

Graf 1: Počet přestupků či trestných činů ve Slaném	39
Graf 2: Věk respondentů	43
Graf 3: Pohlaví respondentů.....	44
Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů.....	45
Graf 5: Místo bydliště respondentů.....	46
Graf 6: Povědomí o hrozbách a rizicích v blízkosti bydliště	47
Graf 7: Možnosti, kde lze hledat informace o hrozbách a rizicích v okolí.....	48
Graf 8: Předávání informací obyvatelům obcí	49
Graf 9: Způsob informování o hrozbách a rizicích	50
Graf 10: Slyšitelnost zkoušky sirén z místa bydliště	51
Graf 11: Podoba varovného signálu Všeobecná výstraha.....	52
Graf 12: Chování po zaznění signálu Všeobecná výstraha.....	53
Graf 13: Připravenost evakuačního zavazadla	54
Graf 14: Účast na evakuaci	55
Graf 15: Místo nácviu evakuace.....	56
Graf 16: Možnost dočasného ubytování u blízkých	57
Graf 17: Definice mimořádné události	58
Graf 18: Zasažení mimořádnou událostí	59
Graf 19: Znalost míst určených k ukrytí	61
Graf 20: Hodnocení připravenosti obce	62

Seznam obrázků

Obrázek 1: Věkové složení obyvatelstva města Slaný k 31. 12. 2021	33
Obrázek 2: Počet mimořádných událostí na území ORP Slaný	36

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet obyvatel obce s rozšířenou působností Slaný a jejich průměrný věk k 1. 1. 2022.....	32
Tabulka 2: Počet obyvatel obce Slaný k 1. 1. 2023.....	32
Tabulka 3: Druhy hrozeb a rizik v blízkosti bydliště	48
Tabulka 4: Mimořádné události, které postihly některé respondenty	60
Tabulka 5: Druhy chyb při označování základních složek IZS.....	63
Tabulka 6: Srovnání odpovědí pro hypotézu č. 1.....	65
Tabulka 7: Srovnání odpovědí pro hypotézu č. 2.....	66

Seznam příloh

Příloha 1: Území ORP Slaný	77
Příloha 2: Požár penzionu ve Slaném.....	78
Příloha 3: Povodně v obci Kvíc	78
Příloha 4: Dotazník.....	79

Přílohy práce

Příloha 1: Území ORP Slaný

SO ORP SLANÝ
(stav k 1. 1. 2014)

Zdroj: SO ORP Slaný [online]. [cit. 1. 3. 2023]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/xs/2124_so_orp_slany

Příloha 2: Požár penzionu ve Slaném

Zdroj: *Ve Slaném hoří bývalý penzion Union [online]. [cit. 1. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.infacek.cz/ve-slanem-hori-byvaly-penzion-union>*

Příloha 3: Povodně v obci Kvíc

Zdroj: *Historické povodně [online]. [cit. 1. 3. 2023]. Dostupné z: https://stredocesky.dppcr.cz/web_2124/*

Příloha 4: Dotazník

- 1) Uvedte, do které věkové kategorie spadáte:
 - a. méně než 18 let
 - b. 18 – 30 let
 - c. 31 – 49 let
 - d. 50 – 65 let
 - e. více než 65 let
- 2) Uvedte Vaše pohlaví:
 - a. žena
 - b. muž
- 3) Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:
 - a. základní škola
 - b. střední odborné učiliště
 - c. střední škola s maturitou
 - d. vysoká škola
 - e. jsem žákem základní školy
- 4) Ve které obci bydlíte?
- 5) Víte, jaké hrozby a rizika mohou nastat v blízkosti Vašeho bydliště?
 - a. ano
 - b. ne
 - c. nevím
- 6) Kde byste hledali informace o hrozbách a rizicích, která mohou ve Vašem okolí nastat?
- 7) Informuje Vás Vaše obec o možných hrozbách a rizicích, která se týkají jejího území? Pokud ano, rozvedte prosím v následující otázce.
 - a. ano
 - b. ne
 - c. nevím
- 8) Jak Vás informuje obec o možných rizicích a hrozbách?
- 9) Kdy probíhá pravidelná zkouška sirén?
 - a. první den v měsíci ve 14:00

- b. když o tom rozhodne generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky
 - c. každou první středu v měsíci ve 12:00
- 10) Slyšíte z místa Vašeho bydliště pravidelnou zkoušku sirén?
- a. ano
 - b. ne
- 11) Jak zní varovný signál Všeobecná výstraha?
- a. přerušovaný signál po dobu jedné minuty
 - b. nepřerušovaný tón po dobu 140 sekund
 - c. kolísavý tón po dobu 140 sekund
- 12) Co budete dělat, pokud uslyšíte varovný signál Všeobecná výstraha?
- a. půjdu se podívat ven, co se děje
 - b. ukryji se, uzavřu okna a dveře, zapnu rádio nebo televizi, kde se mohu dozvědět další informace
 - c. otevřu okna, aby byl varovný signál lépe slyšet
- 13) Máte doma připravené evakuační zavazadlo?
- a. ano
 - b. ne
- 14) Účastnil/a jste někdy nácvičku evakuace? Pokud ano, rozved'te prosím v následující otázce.
- a. ano
 - b. ne
 - c. nevím
- 15) Kdy a kde jste se účastnil/a evakuace?
- 16) Máte možnost v případě potřeby využít dočasné náhradní ubytování u svých blízkých?
- a. ano
 - b. ne
- 17) Co je mimořádná událost?
- a. škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací

- b. událost, při které dochází k mimořádnému pozorování mimozemských objektů
- c. událost, která se kvůli svému rozsahu objeví v pravidelném zpravodajství ve sdělovacích prostředcích

18) Zasáhla Vás v minulosti nějaká mimořádná událost? Pokud ano, rozvedte prosím v následující otázce.

- a. ano
- b. ne

19) Pokud Vás v minulosti zasáhla mimořádná událost, uveďte prosím o jakou se jednalo.

20) Víte, kde jsou ve Vaší obci místa určená k ukrytí?

- a. ano
- b. ne

21) Myslíte si, že je Vaše obec dobře připravena na řešení možných mimořádných událostí?

- a. určitě ano
- b. spíše ano
- c. spíše ne
- d. určitě ne

22) Označte základní složky integrovaného záchranného systému:

- a. Policie České republiky
- b. obecní policie
- c. Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- d. Armáda České republiky
- e. Vězeňská služba České republiky
- f. poskytovatelé zdravotnické záchranné služby
- g. Kancelář prezidenta republiky